

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ

నెం.

1. సభా కార్యక్రమము.	..	215
2. ప్రకటన : ప్రశ్నలను సభాసమక్షములో ఉంచుట గురించి.	..	231
3. సభా కార్యక్రమము.	..	236
4. సంతాప ప్రతిపాదనలు : 1. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ మాజీ సభ్యురాలు శ్రీమతి ఎస్. జీవరత్నం నాయుడుగారి మృతిపట్ల సంతాపము.	..	237
2. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎస్.ఆర్. ఎ. ఎస్. అప్పల నాయుడుగారి మృతి పట్ల సంతాపము.	..	237
3. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ బి. నిరంజనరావుగారి మృతిపట్ల సంతాపము.	..	237
సభాసమక్షములో ఉంచిన పత్రములు.	..	237

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది.

ఆంద్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ యనమల రామకృష్ణుడు
ఉప సభాపతి	:	శ్రీ ఎన్. మవామ్మద్ ఫరూక్
అధ్యక్షుల పేర్లు పట్టిక	:	శ్రీ బి. గోపాలకృష్ణారెడ్డి శ్రీ ఎం. రాజయ్య శ్రీమతి వై. నేతాదేవి శ్రీ జి. అప్పల సూర్యనారాయణ శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్ శ్రీ డి. రాజగోపాల్ శ్రీ సి. ఎంకటేశన్
ప్రత్యేక కార్యదర్శి	:	శ్రీ బి. సుబ్బారావు
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్.డి. ఉమలకర్ శ్రీ బి.వి. శర్మ శ్రీ ఎమ్. వాచ్. కేశవరావు శ్రీ కె. తులజానందసింగ్ శ్రీ అహమద్ అతావుల్లా శ్రీమతి టి. అంజనేబాయి
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి.వి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె.వి. డేవిడ్ జ్ఞానకన్ శ్రీ ఎన్. సువర్ణరాజు శ్రీ ఖజామొయినుద్దీన్ శ్రీ ఆర్. భాస్కరన్ శ్రీ లక్ష్మకూర్ రెహమాన్ అన్నారి శ్రీ ఆర్. అంజయ్య శ్రీ సయ్యద్ అహమద్ శ్రీ ఎస్.వి. రామిరెడ్డి శ్రీమతి వి. జయకుమారి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి.వి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె.వి. డేవిడ్ జ్ఞానకన్ శ్రీ ఎన్. సువర్ణరాజు శ్రీ ఖజామొయినుద్దీన్ శ్రీ ఆర్. భాస్కరన్ శ్రీ లక్ష్మకూర్ రెహమాన్ అన్నారి శ్రీ ఆర్. అంజయ్య శ్రీ సయ్యద్ అహమద్ శ్రీ ఎస్.వి. రామిరెడ్డి శ్రీమతి వి. జయకుమారి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ పి. కాశిరాజు

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

అధికార నివేదిక

(పదవ శాసనసభ)

(ఎనిమిదవ సమావేశము : మూడవ రోజు)

బుధవారము, 21 ఆగస్టు, 1996

(సభ ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమైనది)

(ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి (ఖైరతాబాద్):- అధ్యక్షా, పన్నుల భారం ఎక్కువగా ఉంది. రైతులకు సంబంధించి ప్యాచ్-పి-కి రూ. 50/- నుండి రూ. 200/- పెంచారు. నేటి తీరువ పెంచడం జరిగింది. మేము అడ్జర్నీమెంట్ మోషన్ ఇచ్చాము.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులందరూ తమతమ స్థానాల వద్ద నిలబడి మాట్లాడసాగారు)

శ్రీ డి. నాగేందర్ (ఆసిఫ్ నగర్):- తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటినుండి ధరలు ఆకాశాన్ని అంటుకున్నాయి.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- మేము అడ్జర్నీమెంట్ మోషన్ ఇచ్చాము.

(అంతరాయం)

Mr. Dy. Speaker:- I have received two adjournment motions. Motion one dated 20.8.96 regarding recent hike in the taxes

given by Sri B. Venkateswara Rao, Sri P. Ramaiah, Sri J. Venkaiah, Sri N. Raghava Reddy, Smt. P. Bharathi, Sri N. Narasimha Reddy, Sri Ch. Raji Reddy, Sri D. Raja Gopal, Sri J. Ranga Reddy, Sri K. Ramulu and Sri N. Ram Mohan Rao.

The second notice dated 21. 8.96 regarding the hike in taxes to the tune of Rs. 3,100 crores by the State Government, was given by Sri P. Janardhan Reddy, Sri Gade Venkat Reddy, Sri K. Lakshminarayana, Sri K. Rambhupal Reddy, Sri K. Bapi Raju, Sri M. Kodanda Reddy, Sri K.R. Suresh Reddy, Sri D.S. Redya Naik, Sri D. Nagender, Sri E. Pratap Reddy and Sri N. Vardarajula Reddy.

Both the adjournment motions have been rejected.

(Interruptions)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- రూ. 3,150 కోట్ల రూపాయల పన్నుల భారం ప్రజల మీద పడింది. ముఖ్యంగా రైతులకు సంబంధించి | హెచ్.పికి రూ. 50/-ని రూ. 200/- వరకు పెంచడం, నేటి తేరువ రూ. 250/- కి పెంచడం జరిగింది. కాబట్టి దీనిమీద చర్చ జరగాలి. మాకు అవకాశం ఇప్పించండి.

శ్రీ కె. వేద్యాధరరావు:- 3 రోజుల చర్చ అప్పుడే జరిగింది కదా. అప్పుడు మాట్లాడారు కదా.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- రైతులకు సంబంధించి ఛార్జీలు ఎక్కువ చేశారు. కరెంటు ఛార్జీస్ పెంచారు.

(అంతరాయం)

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు (మధిర):- ఈ సమస్య చాలా తీవ్రమయినది. ప్రజలలో కలవరం ఉంది. వోయిన శాసనసభ సమావేశంలో చర్చ జరిగింది. ఆ తరువాత పన్నుల విధానం ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Speaker Sir, the adjournment motion is governed by Rule 63. We have to keep in mind that this is a budget session where all these matters can be raised. We have levied taxes, we have saved money to the

extent of Rs. 2103.00 crores and we have done it with an intention of developing the State. Let them behave properly. Holding the House to ransom is incorrect. Let us adhere to the rules. This is a budget session. We had a session purely to discuss all these problems. Let them behave like a party ought to behave. Let us not waste the time of the House.

(అంతరాయం)

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- ప్రజలలో ఇది ఆందోళనకు దారితీస్తుంది. సమస్య తీవ్రతనుబట్టి నోటీసు ఇచ్చాము. 304 క్రింద వర్ష జరగవలసిన ఆవశ్యకత ఎంతయినా ఉంది. కాబట్టి ఆ అవకాశం కల్పిస్తే మాకు అభ్యంతరం లేదు. ఈ సమస్య ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకుంది. మేము నోటీసు ఇవ్వడం నేరం అంటే అది భాగుండదు.

మీసర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నోటీసు ఇవ్వండి. 304 క్రింద తీసుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, రైతుల షేద 1 హెచ్.పికి రూ. 50/- నుండి రూ. 200/- పెంపడం జరిగింది. నీటి తీరువ రూ. 250/- వరకూ పెంపడం జరిగింది. సామాన్య ప్రజానీకానికి కిలో రెండు రూపాయల బియ్యం రూ. 3.50 కి పెంపడం జరిగింది. ప్రజలపై పన్నుల భారం ఎక్కువగా పెరిగింది. రైతులు అనేక ఇబ్బందులకు గురవు తున్నారు. మంతులను, ఎం.ఎల్.ఏలను తరీమి కొడుతున్నారు. కాబట్టి ఈ విషయం షేద మేము అడ్వర్షిమెంట్ మోషన్ ఇచ్చాము. మిగతా బిజినెస్ ప్రక్కనపెట్టి అత్యవసరంగా ఈ విషయాన్ని చర్చకు తీసుకోవాలి. ప్రజలను నిమ్మించి వేరు మోసం చేశారు. మొత్తం ఈనాటి బిజినెస్ ప్రక్కకుపెట్టి అడ్వర్షిమెంట్ మోషన్ తీసుకోవాలి. పన్నుల భారాన్ని వేళ్ళదా ప్రయోగింపకరెండు ఛార్జెస్ పెంచారు. వెంటనే అన్నింటినీ ఉపసంహరించుకోవాలి. రైతులు ఎంతో బాధపడుతున్నారు. ఎన్నో ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నారు. కార్మికులు ఇబ్బందుల పాలవుతున్నారు. సామాన్య ప్రజానీకం అనేక సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం ఏమీ మంచి చేయడం లేదు.

(అంతరాయం)

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- It is the budget session and we can discuss it during budget speeches. The additional amount saved through recent tax hike is only to the extent of Rs. 2100.00 crores. With this type of attitude, everybody's

rights are being affected here. We can discuss it in the budget and let us save the time of the House.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- మేము మాట్లాడితే మైక్ కట్ చేశారు. కాని వారు మాట్లాడుతూ ఉంటే మైక్ ఎందుకు ఇస్తారు. వారిని ఎంతసేపు అలా చేస్తున్నారు.

(అంతరాయం)

8-40
ఉ- శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- రూలు 65 చదవండి. అసెంబ్లీని మంచి వాతావరణంలో, క్రమశిక్షణతో, రూల్సు ప్రకారం నడుపుకుంటాం, రూల్సు వయిల్లేట్ చేయవద్దు.

Rule 65 - The right to move the adjournment of the Assembly, for the purpose of discussing a definite matter of urgent public importance shall be subject to the following restrictions namely:-

(i) not more than one such motion shall be made at the same sitting. అసెంబ్లీలో, నీన్న ఒక అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ డిస్ కస్ ఫ్రాం. అయినప్పటికీ ప్రతి రోజూ ఒక అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ ఇచ్చి రూల్సుకు వ్యతిరేకంగా గంటో ఆరగంటో సమయం వృధా చేయడం సమంజసం కాదు. దయచేసి రూల్సు ఫాలో కండి. మీ అందరికీ నమస్కారం చేస్తూ రిక్వెస్టు చేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ (పెదకూరపాడు):- అది వేరే యిష్యూ.

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి:- ఆ అడ్జర్నమెంట్ మోషనుకే డీనీకి సంబంధం లేదు. ఇది వేరేది సార్. రైతులకు, ప్రజలకు సంబంధించిన అత్యవసరమైన విషయం.

శ్రీ సిపాష్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్లా):- నీబంధనల ప్రకారం, అధ్యక్షా, అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ల సందర్భం ఉన్నప్పటికీ, జేడ ప్రజలపైన పన్నుల భారం పడకూడదనీ, అది వ్యాయమే అయినా, వారు మోయరానీ విధంగా వారిపై పడకూడదనీ మా సార్వే 304 వోట్లను యివ్వాం. బోడెఫూడిగారు చెప్పినట్లు 304 గా కన్వర్టు చేసి చర్చకు అవకాశం యిస్తే అందరం పాల్గొంటాం.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- రైతులు బృతకలేని పరిస్థితులున్నాయి. ఆకలి చావులు వస్తున్నారు. అడ్డర్షిమెంటు మోషను అనుమతించాలి సార్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కృష్ణన్ అవర్ ముందు కానివ్వండి. నేను క్లియర్ గా చెప్పాను 304 లో ఎలవ్ వేస్తానని. సి.పి.ఐ., సి.పి.ఐ.ఎం. వారు చెప్పారు ఫ్లోర్ టేడరుస్ కోఆపరేట్ చేయండి.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి (పర్చూరు):- స్పీకర్ సార్ క్లారిఫికేషన్ చెప్పనివ్వండి. సార్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- రెగ్యులర్ బిజినెస్ జరగనివ్వండి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- ఇది కూడా రెగ్యులర్ బిజినెస్ నండీ.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- రిగార్డింగ్ వ్రాసేజర్.....

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీనారాయణ:- రూల్సు వొజిషన్ క్లారిఫై చేయనివ్వండి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- మైకు ఇవ్వండి సార్.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్ పల్లి):- మా పార్టీ తరపున కూడా అధిక ధరలకు సంబంధించి, 304 యివ్వడం జరిగింది. ఆ విధంగా చర్చ జరగడం సమంజసం. ప్రతి రోజు అడ్డర్షిమెంట్ మోషను వెడితే శాసనసభ కార్యక్రమాలు యిక వుండవు. అత్యవసరంగా అతి ప్రధానమైన సమస్యగా అడ్డర్షిమెంటు మోషను యిస్తే దానికి సార్థకత వుంటుంది. అధిక ధరలకు సంబంధించి కాంగ్రెస్ పార్టీ సోదరులు యిస్తున్న ప్రాధాన్యత మేము కూడా యిస్తున్నాం. 304లో అనుమతించి, వెంటనే మిగిలిన కార్యక్రమాలకు వెడితే బాగుంటుంది.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు (నిరిహార్):- ఈ సమస్య గురించి అందరం నోటీసులు యివ్వడం జరిగింది. విద్యాసాగరరావుగారు చెప్పినట్లు దీనిని గురించి ఒక రోజు చర్చించు దాం. దయచేసి అందరినీ కోరేది, దీనిని 304లో చర్చించుదామని.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- మైకు యివ్వండి సార్. మమ్మల్ని చెప్పనివ్వండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అవసరం లేదండి.

(గౌరవ సభ్యులు శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి, కన్నా లక్ష్మీనారాయణ, డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్, డి. నాగేందర్, ఇ. ప్రతాపరెడ్డి, ఎన్. వరదరాజులురెడ్డి, ఎం. శిఖామణి స్పీకర్ పోడియంవద్దకు వెళ్ళిరి)

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- మాకు కూడా చెప్పుకునే హక్కు వుంది. మాకు కూడా కొన్ని ప్రీవెలెజెస్ వున్నాయి. ఇటువంటిది ఎప్పుడూ జరగలేదు.

8.50 | శ్రీ డి. నాగేందర్:- రూల్ వొజిషన్ చదివి వినిపించడానికి కూడా అవకాశం ఇవ్వక
ఉ. | వోలే ఎటా?

శ్రీ సిపాష్. రాజేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, నా పయింట్ అఫ్ ఆర్డర్ ఏమీటంటే, ఈ ఎడ్జర్మెంట్. మోషన్ కు సంబంధించి నిబంధన 65 లో స్పష్టంగా ఉంది. తమరు చూడండి. ఇక్కడ అన్నింటికంటే మించిన అధికారం స్పీకర్ గారికి ఉంది. ఏదయినా అత్యవసర సమస్య అనుకొంటే రూల్ సస్పెండు చేసి అనుమతి ఇవ్వవచ్చు. దానిని కాదనీ అనడానికి లేదు. స్పీకర్ గారు దయామయులు. వారు వద్దు అనవచ్చు. రూల్ 65లో 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, సబ్ క్లాజెస్ ఉన్నాయి. ఇందులో కూడా ఎట్టి పరిస్థితులలో కూడా ఒక సిట్టింగ్ లో ఒకే ఎడ్జర్మెంట్. మోషన్ కు అనుమతి ఇవ్వాలి, ఎడ్జర్మెంట్. మోషన్ ఇలా ఉండాలి అని చెప్పారు తప్ప అధి విషయంపైన, మరో విషయంపైనా అని లేదు. ప్రొపోజిషన్ ఉంది. తల్చుకుంటే స్పీకర్ గారి అనుమతితో, అమాంతంగా రావచ్చు. స్పీకర్ గారినీ అడిగి అనుమతి వొందవచ్చు లేక నిరాకరించవచ్చు. రూల్ వొజిషన్ లో ఒక దానికంటే మించి ఇవ్వాలన్న అవసరం లేదు. దానికంటే 304 క్రింద అడిగితే, మనం అందరం కలసి మాట్లాడుదాము. ఘేరే ముందు మాట్లాడండి. అంతకానీ దీనిపైన ఇంత అల్లరి పనికిరాదనీ తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- మైక్ లో చెప్పే అవకాశం ఇవ్వండి. మైక్ ఇవ్వండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ఫోన్ లో లేదర్నీకు మాత్రమే ఇస్తాను.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- ఫోన్ లో లేదర్నీకు ఎక్కడ ఇచ్చారు ఘేరు. ఇవ్వకపోతే కదా అడుగుతున్నాము. I want to clarify the rule position. You are giving opportunity to others. If opportunity is not given to us also, we would like to protest.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- I will agree with the views of Sri Ch. Rajeshwara Rao. Under Rule 67 also....

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులు నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ముందు మీరంతా కూర్చోండి.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- మాకు అవకాశం ఇచ్చేవరకు నీలబడతాము.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- మమ్ములను మాట్లాడనివ్వండి.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- మాట్లాడనివ్వండి. లేకపోతే ప్రోటెస్ట్ చేస్తాము.

Sri K. Vidyadhar Rao:- It is very unfortunate. They are not allowing us even to explain the rule position.

శ్రీ S. బాపరాజు (అత్తల):- నువ్వు చాలా రూలి మ్మండడి. రూలి అన్న మాకు తలుసుల.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- ముందు అశోక గజపతిరాజుగారిని కంప్లైట్ చేయనివ్వండి. తరువాత వెంకటరెడ్డిగారికి ఇస్తాను.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- As regards the Adjournment Motion, the whole gamut covers from rule 63 onwards. Sir, it is not that this House is totally help-less. There are ways of handling things. Now, Sri Rajeswara Rao has mentioned certain levels and rules. It is our duty as Members to observe those rules. Besides that Sir, if leave is to be granted, one tenth of total membership of the Assembly is required. May be less than one tenth of the strength is not expected to hold this House to ransom throwing all business on privilege grounds. We are in a Budget Session. Ample opportunity to discuss fiscal policy is available. Besides that, a small group of Members, not even 10% of the strength....

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి (ముఖ్యోపాధ్యక్షుడు):- మాది ప్రధాన ప్రతిపక్షం. గ్రూప్ కాదు. మళ్లీ మళ్లీ శాసనసభ వ్యవహారాల మంత్రి 'స్టాల్ గ్రూప్, స్టాల్ గ్రూప్' అని అనవద్దు. ఇట్లా చిన్నబుట్టే విధంగా మాట్లాడడం పద్ధతీ కాదు. ఆ మాట వాపసు తీసుకోవాలి.

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- ఏ గ్రూప్ అయినా మాకు మట్లాడే అవకాశం ఉంది. మంత్రిగారికి అవగాహన లేకపోతే మేమేమే చేయలేము.

Mr. Deputy Speaker:- I will give you permission.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- శాసనసభ వ్యవహారాల శాఖమంత్రి బాధ్యతగల మంత్రి, స్పాల్ గ్రూప్ అని మాట్లాడడం బాగాలేదు.

(కాంగ్రెస్ పార్టీకి చెందిన గౌరవ సభ్యులనుంచి అంతరాయం)

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- This way of trying to hold the House to ransom is un-democratic. వారు అధికారంలో ఉండి ఏమీ చేశారు? ప్రజా ధనాన్ని పూర్తిగా దుర్వినియోగం చేయడం తప్ప ఏమీ చేయక, ఇప్పుడువచ్చి మాట్లాడుతాము అంటే పద్ధతీకారు. With the strength they have, they can neither move a substantive motion, nor will their motion be governed by any rules. What is this Sir? This is un-becoming of a democratic process. Everybody has to condemn their action.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఎడ్యుర్నీమెంట్ మోషన్ కు సంబంధించినంతవరకు రూల్ 63 నుండి 67 వరకు ఉంది. ఎడ్యుర్నీమెంట్ మోషన్ అంటే అర్థం చేసుకొనే పరిస్థితి లేదు. ముందు నన్ను పూర్తి చేయనివ్వండి. దీనికి సంబంధించినంతవరకు రాష్ట్రంలో ప్రజలయొక్క అభీప్సానికి వ్యతిరేకంగా....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మా ఫ్రెండ్ వెంకటరెడ్డిగారికి విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే, ఇంఫార్మేషన్ ఆఫ్ సబ్జెక్టు గురించి మాట్లాడడం లేదు. రూల్ పోజీషన్ గురించి....

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- ప్రజల అభీప్సానికి వ్యతిరేకంగా, రాష్ట్రంలో మన్న అన్ని వర్గాల ప్రజల మీద పన్నులువేసి శాసనసభలో ప్రకటింపకుండా, ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డరుగా రూ. 3,150 కోట్ల రూపాయలు పన్నులు విధించారు. ప్రజలకు సంబంధించినంతవరకు అది అత్యవసర సమస్య కాదా అవునా కాదా, దీనిని చెప్పమనండి. అత్యవసరం కాదా, ఎడ్యుర్నీమెంట్ మోషన్ దీనివల్ల చేశారు. చేస్తే....

(అంతరాయం)

దీనిమీద రూల్ పోజీషన్ చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. అంటే మొత్తం మీద బోటర్లుగా ఒకే ఎడ్యుర్నీమెంట్ మోషన్ ఇన్ఫో అధికారం ఉందని అంటున్నారు, అతి తప్పు అని మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయం)

రూల్ చదువుతాను. తొందరపడకు.

9-00 | అత్యవసరమైన ప్రజా ప్రాముఖ్యం గల ఖచ్చితమైన విషయాన్ని గురించి చర్చించు
 ఉ. చుకు విధాన సభ వాయిదాను ప్రతిపాదించుటకు ఈ దిగువ నిర్బంధమునకు లోబడి
 ఉండవలెనని, అదేమనగా, అదే సమావేశంలో ఒక దానిని మించి అటువంటి ప్రతిపాదన చేయ
 రాదు. అదే ప్రతిపాదన పైన ఒక విషయాన్ని గురించి చర్చించవారు. నేనమిటి అంటున్నా
 వంటి On one and the same issue, you cannot have a discussion
 twice or thrice. The issue should be discussed only one time.
 That is the rule position.

మొత్తంమీద అసెంబ్లీ సమావేశాలు 40 రోజులు జరుగుతాయి కాబట్టి దీనికి సంబం
 ధించి, ఒక అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ను అనుమతించాలనే ఇంటర్ప్రిటేషన్ తప్పని చెబుతున్నాను.
 ఒక్కటే కాదు, ఎప్పుడైతే అత్యవసర పరిస్థితి వస్తుందో, ప్రజల సమస్య ఉంటుందో,
 దానిని వినడానికి అవకాశం ఉంది. అన్నమాట చదివి వినవస్తున్నాను. On different
 issue, we cannot seek adjournment motion. We can have one
 adjournment motion. That is the meaning of the rule. Another
 point Sir,....

అశోక గజపతిరాజుగారు, దాదాపు ఒక సంవత్సరంనుంచి చూస్తున్నాను. చాలా
 బాధ్యతారాహిత్యంగా, అనవసరమైన మాటలన్నీ చెబుతున్నారు. సుమేదో నేషనల్ పార్టీలో
 ఉన్నామంటున్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ ఆంధ్రదేశంలో ఇన్ని నేతలు గెలిచామని
 అంటున్నారు. చిన్నబుట్టే మాటలు మాట్లాడుతున్నారు. అటువంటివి మాట్లాడకండి.
 పార్లమెంటు ఎన్నికలలో, 154 అసెంబ్లీ స్థానాలలో మాకు మెజారిటీ వచ్చింది. 1994లో
 ఎన్.టి.ఆర్. గారున్నపుడు మిత్రపక్షాలతో కలిపి మేరు 250 స్థానాలను గెలుచుకున్నారు.
 కానీ పార్లమెంటు ఎన్నికలు వచ్చేసరికి మేరు 112 స్థానాలకు పడిపోయారు. ఈ రకమైన
 స్టేట్ మెంట్స్ మంచివి కాదు. మేరు ఫెయిరీనుండి ఖచ్చితమైన అధికాలను అశోక గజపతి
 రాజుగారికి ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. మొట్టమొదటనుంచీ చూస్తున్నాము. రెవ్వుగోల్డ్
 విధంగా అనవసరమైన మాటలు మాట్లాడి, ఒక పార్టీని కించపరచే విధంగా మాట్లాడు
 తున్నారు. మాకు ఆ విధంగా మాట్లాడే వద్దే వేతకాదు. మేరు డైరెక్షన్ ఇవ్వండి. వారు
 పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయాలను నేర్చుకుంటే మంచిదని సలహా ఇస్తున్నాను.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- Sri Venkat Reddy by giving
 me personal tuition in this august House has mislead this
 House. All the levies and the savings put together were not
 crossing Rs. 2103/- crores. That is not even the bribe taken
 by Sri Sukh Ram, Telecom Minister or by Sri P.V. Narasimha
 Rao. I am not talking anything against them. How many times,
 they will expose us?

(అంతరాయం)

అనుసరంగా మాట్లాడి మాట్లాడి వారి గౌరవం, మా గౌరవం తీసుకున్నారు. అది గౌరవమా? స్పీకర్ వోడియం దగ్గరకు ఎక్కిపోవడం డెమోక్రాటిక్ ప్రాక్టీస్? ఎవరికి నేర్పించారు? What we are requesting them is to confine to the democratic practice and the rules. Let this august House run.

(కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందిన సభ్యులు తమ తమ స్థానాలలో
భేది నిలుచున్నారు)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- కాంగ్రెసు సభ్యులకు, ఫోన్ బీడర్స్ కు ఒక విజ్ఞప్తి. అందరూ వినండి. స్పీకరుగారికి సర్వాధికారాలు ఉన్నాయి. ఏ రూల్ అయినా క్యాన్సిల్ చేయవచ్చు, ఏదైనా డెసిషన్ ఇవ్వవచ్చు. అయితే జనరల్ గా మనం ఒక సెట్ ఆఫ్ రూల్స్ క్రింద పనిచేస్తున్నాము. ఈ హౌజ్ నుంచి ప్రజలందరూ ఎక్స్ పెక్ట్ చేసేది - మన మందరమూ ప్రజా సమస్యలపై రూల్స్ ప్రకారం చర్చించి సమస్యల పరిష్కారానికి కృషి చేస్తామని. గాదె వెంకటరెడ్డిగారు అడ్వోకేట్ రూల్ 65, అదే విధంగా 67 చదవండి. The right to move the adjournment of the Assembly, for the purpose of discussing a definite matter of urgent public importance shall be subject to the following restrictions namely: (i) not more than one such motion shall be made at the same sitting;... Very clear, సబ్ మోషన్, అంటే అదే సెషన్ లో మూవ్ చేయడానికి భేదు. అలా ఈ రూల్స్ రూల్ నెం. 9 వరకూ వేరే ఇచ్చారు. అన్నిటికంటే రూల్ నెం. 67 చూడండి. మీకు దీనిపైన గౌరవం లేకపోయినా, కనీసం రూల్ నెం. 67 ఘోషనా గౌరవం ఉంటే, అసెంబ్లీలో సభ్యులయొక్క మూడి చూస్తే మీ అభిప్రాయాన్ని మార్చుకోవలసి ఉంటుంది. The Speaker if he gives consent under rule 63 and holds that the motion proposed to be discussed is in order shall after the questions and before the list of business is entered upon, call the member concerned who shall rise in his place and ask for leave to move the adjournment of the Assembly; మీరు కావాలంటే మూవ్ చేయవచ్చు. దాని తరువాత, Provided that the Speaker may, if necessary, hear the member concerned before refusing his consent under Rule 63 or holding the motion as not being in order; అదీ కూడా మీరు చూశారు. Provided further that where the Speaker has refused his consent under Rule 63 or is of opinion that the motion proposed to be discussed is not in order he may, if he thinks it necessary, read the notice of motion and state the reasons for refusing consent or holding the motion as not being in order.

Besides this, if objection to leave being granted is taken, the Speaker shall request those members who are in favour of leave being granted to rise in their places and if not less than one tenth of total membership of the Assembly rise accordingly the Speaker shall intimate that leave is granted. If less than one-tenth of total membership of the Assembly rise, the Speaker shall inform the member that he has not the leave of the House. క్రనీసం ఈ విధంగా అయినా చేసి సమయం సేవ్ చేయమని అంటున్నాను. 35 నిమిషాలు అయిపోయింది. కనీసం ఆ సభ్యులకు మెజారిటీ ఉండి రూల్స్ ప్రకారం చేసినట్లయితే వారు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఉంది. అది లేకపోతే ఈ రూల్ ఎక్స్పర్సెక్ట్ చేసి ముందుకు వెళ్ళాలని కోరుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- చాలా ప్రధానమైన సమస్య మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అవసరం లేదు. రెగ్యులర్ బిజినెస్ తీసుకుందాం. చాలా టైమ్ అయిపోయింది. మీకు 304 క్రింద ఇస్సానని చెప్పాను, దానికి ఫోర్ తేడర్స్ ఒప్పు కున్నారు.

Sri Gade Venkat Reddy:- Let me explain the rule position....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీకు క్లియర్ గా చెప్పాను, మీకు అవకాశం ఇచ్చాను, మీరు చెప్పారు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ఒక్క సజెషన్. అధిక ధరలకు సంబంధించి వాయిదా తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించడం జరిగింది. వాయిదా తీర్మానాన్ని మా పార్లమెంటులో మేము 304 క్రింద ఇచ్చాము కాబట్టి ఇది 304లో చర్చ జరిగితే సరిపోతుందని మా అభిప్రాయం చెప్పాము. ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా శ్రద్ధగా శాసనసభలో కూర్చోవడమే కాకుండా రూల్స్ వదిలి వాటిని సభ ధ్యక్షికి తీసుకువస్తున్నందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. ఎప్పుడూ, ఏ ముఖ్యమంత్రి ఇన్ని పెయిన్స్ తీసుకోలేదు. పైగా ఆ రూల్స్ ను అన్వయించి చెప్పడం కూడా జరిగింది. అందుకు వారికి నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. రూల్స్ కమిటీలో మనం ఎన్నో సందర్భాలలో కూర్చున్నాము. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈవైపు కూర్చున్నప్పుడు ఏ రూల్స్ ఉన్నాయో, ఆ రూల్స్ ఇప్పుడు ఉన్నాయి. ఆ రూల్స్ ఏమీ మారలేదు. మన కార్యదర్శి కానీ, స్పీకర్ కానీ, వారు ప్రతిసారీ ఎన్నో సందర్భాలలో ఎన్నో ఎడ్యుర్సెమెంట్ మోషన్లు రిసోల్వ్ చేసుకున్నారు, రిజిక్ట్ చేశారు, చర్చలు జరిగాయి. The right to move the

adjournment of the Assembly, for the purpose of discussing definite matter of urgent public importance shall be subject to the following restrictions namely:...."

9-10 | కాచిగూడ అధ్యక్షా, శాసనసభలో ఎన్ని గ్యూపీలు ఉన్నప్పటికీ, ఇది మా హక్కుకి
ఉ. సంబంధించిన విషయం. 304 క్రింద కేసుకొంటారో, ఇంక వేరే దేని క్రింద
కేసుకొంటారో, అది మే దిసక్రిషన్. మేకు అధికారం ఉంది. మా మోషన్స్ ప్రక్కన పడినాసి
వేరే డిజిసెస్ కూడ ఖచ్చితమైనవి మేము దానిని కాదనడం లేదు. కానీ అధ్యక్షా, ఇందులో
the right to move adjournment motion అనే మా ప్రజాస్వామిక హక్కు
ఏదయితే ఉందో, దానికి మేరు ఎవరు పెళ్ళి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అది మంచిది కాదు.
రూల్స్ లో చాల స్పష్టంగా ఉంది....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- 304 క్రింద ఇస్సానని చెప్పాను కదండీ.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులనుంచి అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- మేరందరూ తెలివైన వారని అనుకుంటున్నారు.
కానీ అతెలివీగా చెప్పడం మంచిది కాదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- మే ఒప్పేనియస్ చెప్పండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, రూల్ 65 లో చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం
జరిగింది. ఇందులో మనం భూత అడ్డం పెట్టి మాడవలసిన పని లేదు. Not more than
one "సబ్ మోషన్" అంటే వీన్న మూవ్ చేసిన ఆరిమట్టి విషయం గురించి మూవ్ చేయ
రాదు. మేరు దానిని ఇంటర్ప్రిట్ చేసి, మా ప్రజాస్వామిక హక్కులకు ఎవరు పెళ్ళి పద్ధతి
మంచిది కాదు. రోజురోజికి ముఖ్యమంత్రిగారు మా ప్రజాస్వామిక హక్కుల్ని, మా
నేతులను కట్టివేసి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- రెగ్యులర్ డిజిసెస్ కు ఇక ఎప్పుడు వెళ్ళాలండీ?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సారీ, అసెంబ్లీలో రెండు, మూడు అడ్డూర్తిమొంటే
మోషన్స్ వచ్చినా ఎందుకు ఒక మోషన్ కేసుకొంటారు? మనం శాసనసభ సమావేశాల్లో
ఒకటి....

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అధ్యక్షా.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సార్, ఇదేమిటి? రాఘవరెడ్డిగారు ప్రశ్నించినట్లు నాకు ఎందుకు అడ్డం వస్తున్నారో అర్థం కావడం లేదు. సార్ రూల్ వొకటి వాలా స్పష్టంగా ఉంది. రూల్స్ చాలా స్పష్టంగా వున్నాయి. కావాలంటే ముఖ్యమంత్రితో రూల్స్ అమెండ్ చేయించుకోండి. కానీ as on today we are enjoying the right.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అధ్యక్షా, మా మిత్రులు విద్యాసాగరరావుగారు చాల చక్కగా చెప్పారు. వాస్తవాలు చూస్తే, ఈ రూల్స్ బుక్ వ్రాసినపుడు, విద్యాసాగర రావులాంటి ఎం.ఎల్.ఏ.లు ఉంటారనే ఉద్దేశ్యంతోనే అప్పుడు వారు ఈ రూల్స్ వ్రాసారు. ఎందుకంటే ముగ్గురు ఎం.ఎల్.ఏ.లు ఉండి, ప్రతిరోజు ఒక అడ్డర్స్ మెంట్ మోషన్ ఇవ్వే అసెంబ్లీని స్టాల్ చేస్తారు?....

(బి.కె.పి. సభ్యులనుండి అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సార్.... మా పార్టీ....

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- నేను మాట్లాడిన తరువాత మీరు మళ్ళీ మాట్లాడండి.

శ్రీ బద్దం బాబ్ రెడ్డి:- సార్.... మాటి మాటికి ముగ్గురు అసెంబ్లీలను చెప్పడం బాగాలేదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- సార్, మీరు అలా అనండి. కానీ మేము అసెంబ్లీ సభ్యులుగా ఉన్నప్పుడు అసలు ఈ తెలుగుదేశం పార్టీ పుట్టిన రోజున మనవివేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- అప్పుడు బి.కె.పి. పార్టీ లేదు. జనతా పార్టీగా ఉంది. రైకపోత జనసంఘం, ఆర్.ఎస్.ఎస్. పార్టీలుగా మాత్రమే ఉన్నాయి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- 1980 లో బి.కె.పి. ఉంది. మేము ఈ అసెంబ్లీలో సభ్యులుగా ఉన్నాం. కానీ అప్పటికే తెలుగుదేశం పార్టీ పుట్టలేదు సార్.

(తెలుగుదేశం పార్టీ గౌరవ సభ్యులనుండి అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు:- మా నాయకుడు ఎన్.టి. రామారావుగారు నెషనల్ ఫ్రంట్ టెర్మినోగా ఉన్నప్పుడు మిమ్మల్ని కూడ సపోర్ట్ చేశారు. మే నాయకుల్ని సపోర్టు చేశారు. అందులో అనుమానం ఏమీలేదు. సార్.... ఒక విషయం ఇప్పటికే 45 నిమిషాలు అయిపోయింది. బి.ఎ.సి.లో వోల్టేజీ రేడర్స్ తో సంప్రదించిన తరువాతనే 9.30

గంటలు దాటితే కేవలం ఒక్క సవిమెంటర్ మాత్రమే అడగాలని కూడ ఒప్పుకోవడం జరిగింది. విద్యాసాగరరావుగారు అడ్వకేట్ చాలా క్లియర్ గా వెబుతారు.

కానీ రెండవ విషయం ఏమిటంటే, రూల్ 67 ప్రకారం అడ్వర్టీమెంట్ మోషన్ ఇప్పే పార్టీ సభ్యుల సంఖ్యలో 1/10 వంతు ఉండాలి. అప్పుడే మోషన్ మూవ్ చేయాలి. ఆ విషయం మీ అందరికీ తెలుసు. మరి ఎందుకు ప్రతి రోజు ఒక్కొక్క అడ్వర్టీమెంట్ మోషన్ ఇప్పి, అసెంబ్లీని స్పాల్ చేస్తున్నారు? దయచేసి అర్థం చేసుకోండి. డెలిబరేట్ గా మీరు ప్రతి రోజు సమయాన్ని వృధా చేయడం కోసం తప్ప మరొకటి కాదని మీకు తెలియ చేసుకొంటున్నాను. అనవసరంగా అసెంబ్లీని స్పాల్ చేయడం మంచిది కాదు. రూల్ 67 ఇంప్లిమెంట్ చేయాలంటే మీకు ముందు మెజారిటీ ఉందో, లేదో తెలుసుకోండి.

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- సార్...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నో... నో... క్వశ్చన్ అవర్...

శ్రీ కె. బాపిరాజు:- ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడిన తరువాత మమ్మల్ని మాట్లాడమన్నారండీ.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నో... నేను పర్మిషన్ ఇవ్వాలండీ. సార్... కోర్చుండి. రాఘవరెడ్డిగారు మాట్లాడుతారంట. మాట్లాడనీయండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్కెకల్):- రూల్స్ ప్రకారం సభ్యులు ఏదైనా మూవ్ చేయవచ్చు. కానీ ఒక సమావేశంలో ఒకటే చర్చించాలని కాదు. 304 క్రింద మీరు అడ్మిట్ చేశారు. అప్పుడు చర్చ జరుగుతుంది. పన్నులు వేసింది ఇప్పుడు కాదు. చాల రోజులయింది. కాబట్టి దానిపై చర్చను రైవో, మావో, ఫ్రెస్ కోవచ్చు. ఈ లోపల వోయేది ఏమీ లేదు. సభా సమయాన్ని వోగొట్టే దాని కన్న క్వశ్చన్ అవర్ ను సాగనీయండి. ప్రజల సమస్యల గురించి చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది. దానివల్ల ఉపయోగం ఉంటుంది.

శ్రీ డి. వినమలయ్య (ఇందుర్తి):- ప్రతి రోజు క్వశ్చన్ అవర్ జరగడం లేదు అధ్యక్షా. ప్రతివక్తలకు ఉన్న ఈ ప్రీవిలేజ్ ను మీరు కాపాడండి.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- లేదండీ. ఇప్పటికే టైమ్ అయిపోయింది. 45 నిమిషాలు అయిపోయింది. ప్లీజ్... కూర్చోండి...

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- సార్... ఇందులో రూల్ వొజిషన్ గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు, మా బీడర్ వెంకటరెడ్డిగారు, సీనియర్ నాయకుడు రాజేశ్వరరావుగారు వివరంగా చెప్పారు. అధ్యక్షా, ఇదే ప్రజా ప్రాముఖ్యత కలిగిన విషయం. మా వాదనకు బలంగా మీకు ఒక సంఘటన చెప్తాను. మొన్న ఏలూరులో, విద్యాధరరావుగారు ఉన్నప్పుడు ప్రజలంతా పన్నుల భారం విషయంలో నిరసన తెలిపి, నిర్బంధం చేసిన విషయం మీ రుషికి ఊసుకొనివస్తున్నాను. అప్పుడే ఫోటోనే విద్యాధరరావుగారు ముఖ్యమంత్రితో మాట్లాడి ఏదో ఫ్రెస్టాను అని అక్కడ ప్రకటించారు. అందువల్ల ఫ్రెస్టాను మనవిఫ్రెస్టామీటంట్ల, ఇది ప్రజా ప్రాముఖ్యత కలిగిన విషయం. మా వాదనలో, బలం ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు 3150 కోట్ల రూపాయల వరకు పన్నుల భారం సేసారని చెప్పితే, కాదు రెండు వేల కోట్ల రూపాయలై అని అశోక గజపతిరాజుగారు అంటున్నారు. కాబట్టి తమరిద్వారా సేసు మనవి పేస్టామీటంట్ల, నీన్న అల్మట్టి విషయం గురించి చర్చించాం. ధరల పెరుగుదల అంతకంట్ల ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత కలిగిన విషయం కాబట్టి చర్చకు ఊసుకొనునీ మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- సార్... నా సేరు ప్రస్తావించారు... నాకు అవకాశం ఇవ్వండి....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- విద్యాధరరావుగారు మాట్లాడుతారంట... మాట్లాడ నీయండి....

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- సార్, కోదండరెడ్డిగారు ఏదయినా చెప్పారో, అది కరెక్టు కాదు. సేసు ఏలూరులో, రైతుల్ని కలుసుకోవడం జరిగింది. ఫ్రెస్టాను బాధ్యతకొని పన్నులు ఎందుకు పెంచవలసి వచ్చిందో, వారికి చెప్పి, విధి భేత అలా ఊసుకోవడం జరిగిందని రైతులతో, చెప్పి సర్దుబాటు చేయడం జరిగింది. తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారితో, మాట్లాడి సర్దుబాటు సేస్తానని కూడ చెప్పడం జరిగింది తప్ప, వారు నన్ను నిర్బంధం సేసారనే మాట సత్యదూరం.

9.20 | మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కృత్యన్ అవర్ ఊసుకొందాము.
ఉ.

(అంతరాయం)

పి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం):- అధ్యక్షా, మిత్రులు అత్యంత ప్రాధాన్యత కల అంశం ప్రస్తావించారు. అడ్వర్టీమెంట్ల మోషన్ ద్వారా ప్రస్తావించకూడదని నా అభిప్రాయం కాదు. ఈ శాసనసభా చరిత్రలో, అనేక అడ్వర్టీమెంట్ల మోషన్లు ఒకే సమావేశములో ప్రస్తావించబడినవి. కొన్ని ఆమోదించబడినవి, కొన్ని ఆమోదించబడలేదు. ఒక పార్టీ వారు అడ్వర్టీమెంట్ల మోషన్ ప్రస్తావించారు అనుకొంటే, ఆ సెషన్లో, ఆ పార్టీకి మాత్రమే మళ్లీ అడ్వర్టీమెంట్ల మోషన్ ప్రస్తావించడానికి అవకాశం లేదు. ఇప్పటికే 45 నిమిషాల సమయం

ప్రభుత్వం యొక్క అభిన్ననేతను కురావడానికి సరిపోయింది. రోజువారీ చర్చను కొనసాగించడానికి సహకరించవలసినదిగా కాంగ్రెస్-మిత్రులను కోరుతున్నాను—భక్తవౌత్త బయట ఏ ప్రజల కోసమైతే ఇంత కష్టపడుతున్నామనే భావిస్తున్నామో అది జరుగక సరైన చర్చ జరగడం భద్రనే అపార్థాలు వచ్చే అవకాశం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. దయచేసి వ్యంగ్యంగా ప్రార్థనలు చేయడానికి సహకరించాలని మే ద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను

శ్రీ డి. వెంకటేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, సమస్య యొక్క తీవ్రతను బట్టి అడ్డర్సీమెంట్ మోషన్ ఇవ్వడం, దానిపైన మీరు మీ విచక్షణాధికారాన్ని ఉపయోగించి 304 క్రింద మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇస్తామని అన్నారు. కాబట్టి ఇంతటితో, ఈ అంశాన్ని ముగించి రోజువారీ చర్చను కొనసాగించుటకు సహకరించవలసినదిగా కాంగ్రెస్ మిత్రులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్థన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మేము అడ్డర్సీమెంట్ మోషన్ ఇచ్చాము. ఇప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సుమారు 300 కోట్ల రూపాయల పన్నులు వేయడం జరిగింది. రైతులు, సామాన్య ప్రజానీకం అనేక కష్టాలకు గురౌతున్నారు. కాబట్టి వెంటనే అడ్డర్సీ మెంట్ మోషన్ తీసుకొని మిగతా సబ్జెక్టులను ప్రక్కన పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- అడ్డర్సీమెంట్ మోషన్ దిక్షితో చేశాను.

(అంతరాయం)

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju:- Speaker, Sir, you please direct him to discontinue his speech as he is going into the details. Let us go to the regular business.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- దయచేసి కూర్చోండి. కృత్యనే అవరే తీసుకొందాము.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సమస్య పరిష్కారానికి నేను ఒక సూచన చేస్తాను. ఈ రోజు బడ్జెట్ ప్రజాంశ్లేషణ ఉంది కాబట్టి ఈ అంశాన్ని నోమవారంనాడు 304 క్రింద చర్చ చేయడానికి అవకాశం ఇస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నోమవారం వోస్టే చేస్తాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్దన్ రెడ్డి :- అత్యంత ప్రాముఖ్యమైన విషయం ఇది.

(అంతరాయం)

ప్రకటన

ప్రశ్నలను సభాసమక్షంలో ఉంచుట గురించి

9-30
ఉ. Mr. Deputy Speaker:- All the questions are deemed to
have been answered.

PRIVATE EMPLOYMENT EXCHANGES IN HYDERABAD

11-

*2702-Q- Sarvasri P. Janardhan Reddy, M. Kodanda Reddy (Musheerabad), D.L. Ravindra Reddy, Kanna Lakshminarayana, D. Nagender, K.R. Suresh Reddy (Balkonda), E. Pratapa Reddy (Atmakur), Y.S. Vivekananda Reddy (Pulivendula) and M. Narayana Reddy (Rayachoti):- Will the Minister for Labour and Employment be pleased to state:

(a) whether it is a fact that various private agencies are running Employment Exchanges in Hyderabad City and duping innocent unemployed youth; and

(b) if so, the action proposed to be taken against such Employment Exchanges?

Minister for Labour and Employment (Sri T. Srinivas Yadav):- (a) Yes, Sir.

(b) Does not arise.

REPAIRS TO KOPPOLU TANK IN CUDDAPAH DISTRICT

12-

*2922-Q.- Smt. Yerneni Sita Devi, Sarvasri A.J.V.B. Maheswara Rao (Mudinepalli), B. Narsimhulu (Shadnagar) and S. Venkateswara Rao (Yellavaram):- Will the Minister for Minor Irrigation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Koppolu Tank in Valluru Mandal in Cuddapah District is under illegal occupation; and

(b) if so, the steps taken to evict the illegal occupants and effect repairs to the sluices damaged by the occupants?

Minister for Prohibition (Sri J. Nageswara Rao):- (a) & (b) There is no illegal occupation of Koppolu tank at present. New shutters were fixed during the year 1990, as the original shutters were stolen by miscreants.

REVENUE FROM STAMP DUTY

13-

*2799-Q.- Sarvasri P. Nageswara Rao, K. Ramakrishna, K. Biksham (Burgampahad), G. Mallesh (Asifabad), M. Anjaneyulu (Pendurthi), M.A. Gafoor (Kurnool), N. Narsimha Reddy, B. Venkateswara Rao, Jakka Venkaiah (Allur), P. Ramaiah and D. Rajagopal (Achanta):- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the additional income being derived by the Government by revising the stamp duty on agreements; and

(b) whether it is a fact that small industries are subjected to severe losses on account of the said measure?

Minister for Revenue (Sri T. Devender Goud):- (a) Nil Sir. The orders issued in G.O.Ms.No. 750, Revenue (Regn.II) Department, dt. 22.12.95 revising the rates of stamp duty on instruments evidencing agreements relating to hypothecation of movable property were withdrawn in G.O.Ms.No.189, Revenue (Regn.II) Department, dt. 16.2.1996, restoring status-quo in the matter.

(b) Does not arise.

ALLOTMENT OF SHOPS TO S.C. AND S.Ts AT TIRUMALA

15-

*2283-Q.- Sri R. Gandhi (Vepänjeri):- Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that shops have not been allotted to Scheduled Castes and Scheduled Tribes in the Shopping Complex constructed at Tirumala by Tirumala Tirupathi Devasthanam; and

(b) if so, the reasons therefor?

Minister for Endowments (Sri Simhadri Satyanarayana):- (a) Yes, Sir.

(b) At Tirumala, Tirumala Tarupati Devasthanams have constructed a Shopping Complex with limited number of shops for allotment to those displaced at Tirumala due to land acquisition resorted to by Tirumala Tirupati Devasthanams at Tirumala for implementation of the Master Plan, as a measure of rehabilitation of such displaced.

TRAFFIC ARRANGEMENTS IN HYDERABAD CITY

16-

*904.Q.- Sarvasri G. Vijaya Rama Rao (Gajwel), D. Vasudeva Rao (Ramayampet), K. Sadasiva Reddy (Sanga Reddy), E. Peddi Reddy (Huzurabad) and Ch. Vidyasagar Rao:- Will the Minister for Home be pleased to state:

(a) whether the existing traffic arrangements are sufficient to meet the planned traffic flow in Hyderabad Mega City; and

(b) if not, what are the deficiencies in the existing system and how they are proposed to be improved?

Minister for Home (Sri A. Madhava Reddy):- (a) No, Sir.

(b) The deficiencies are (1) inadequate traffic strength (2) number of vehicles to the traffic police (3) communications equipment and (4) automatic traffic signals in different inter-sections (5) need for shifting wholesale markets from the city to outside (6) to identify adequate parking places, (7) provision of adequate budget for paints and other traffic aids (8) unplanned road side digging by different Government Departments (9) provision of truck terminals at the outskirts (10) berm to berm road laying (11) improper coordination among various Departments (12) inadequate traffic education (13) provision of root path barricades (14) provision of central medians, etc.

Steps are being taken to find solutions to the above deficiencies.

RELIEF TO THE CYCLONE VICTIMS

17-

*3120-Q.- Sarvasri K. Ram Bhupal Reddy (Giddalur), R. Chandra Sekhar Reddy (Wanaparthy), C. Krishna Yadav (Himayatnagar), G. Vijaya Rama Rao, B. Marsimhulu, B. Venkateswar Rao, N. Raghava Reddy, Ch. Raji Reddy (Janagoan), N. Narsimha Reddy (Nalgonda) and J. Ranga Reddy (Miryalaguda):- Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the number of people killed and rendered homeless due to the recent cyclone in June, 1996 in the State; and

(b) the relief measures undertaken in this connection?

Minister for Revenue (Sri T. Devender Goud):- (a) Number of persons died (100). Number of houses damaged (21,517).

The District Administration has undertaken immediate relief operations to evacuate the people from the affected areas and accommodated in relief camps; payment of ex-gratia

to the victims such as utensils, repairs to the damaged houses, cloths etc.; as per the existing norms was made. Medical and para-medical teams were deployed in the affected areas.

IRREGULARITIES IN WAKF BOARD

18-

*551-(F)-Q.- Sarvasri Mohd. Amanullah Khan (Chandrayanagutta) and Muntaz Ahmed Khan (Yakatpura):- Will the Minister for Minorities and Wakf be pleased to state:

(a) whether it is a fact that several irregularities were committed in Wakf Board during the time of former Special Officer and Secretary;

(b) whether it is also a fact that the Government have ordered for an enquiry into the matter; and

(c) if so, the findings of the enquiry and the action taken thereon?

Minister for Higher Education (Sri Basheeruddin Babu Khan):- (a) Yes, Sir. Allegations of several irregularities have been received.

(b) Yes, Sir.

(c) An Enquiry Officer has been appointed for conducting a detailed enquiry into the allegations levelled against Sri Mir Kamaluddin Ali Khan and his report is awaited.

POSTING OF VETERINARY DOCTORS

19-

*3042-Q.- Sarvasri R. Chandra Sekhar Reddy (Wanaparthi) and C. Krishna Yadav (Himayathnagar):- Will the Minister for Animal Husbandry and Dairy Development be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there are 16,000 cattle, 8,000 sheep and 6000 goats in Gudur Mandal agency are in Warangal District;

(b) whether it is also a fact that only compounders are attending on the sick cattle for want of doctors in the two sub-veterinary dispensaries meant to serve 21 villages in the said Mandal;

(c) whether it is also a fact that no doctor was appointed so far at Mattivada Village, eventhough the dispensary building was built in 1994; and

(d) if so, the reasons for not posting the doctors to the said centres and the time by which they will be posted to take care of the cattle in the Girijan areas?

Minister for Animal Husbandry (Sri B. Veera Reddy):- (a) Yes, Sir.

(b) In Gudur Mandal two Rural Livestock units are sanctioned. 1. R.L.U., Bhupathipet, 2. R.L.U., Ashoknagar. The cadre strength of the R.L.U. is one Veterinary Assistant and one Attender. There is no sanctioned post of Veterinary Assistant Surgeon at the above Institutions in question.

(c) There is no sanctioned post of Veterinary Assistant Surgeons at Mattivada Village in Gudur Mandal, Warangal District.

(d) Does not arise.

**PURCHASE OF CLOTH BY THE OFFICIALS OF
KURNOOL GOVERNMENT HOSPITAL**

20-

*1897-Q.- Sarvasri A. Sudarshan (Suryapet), G. Veera Siva Reddy (Kamalapuram) and S. Madhusudhana Chary (Shyampet):- Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Officials of Kurnool General Hospital have purchased cloth for the supply of uniform to Class-IV Employees of said hospital from a benami society named Rajendra Khadi Bandar instead of purchasing from APCO as per Government orders and misappropriated 6 crores of rupees; and

(b) if so, the persons responsible for the same and the action taken against them?

Minister for Medical and Health (Sri Metla Satyanarayana Rao):- (a) The Superintendent, Government General Hospital, Kurnool reported that employees of the hospital complained about the poor quality of the linen cloth supplied to them during 1993-94. Therefore, keeping in view the interests of the employees cloth of good quality was decided to be purchased for the year 1994-95 instead of the cloth of APCO. Accordingly, quotations were called for and the tender was awarded to M/s. Rajendra Khadi Bhandar. It is not correct to say that on account of purchase of cloth from a private firm, a misappropriation of Rs. 6 crores took place.

The persons responsible for the purchase of cloth are:

1) Dr. D.S. Venkatasubba Reddy, Superintendent, G.G.H., Kurnool.

2) Sri S.A. Azeez, LS & Tr., Gr.I., G.G.H., Kurnool.

The charges levelled against the Superintendent have been dropped as no pecuniary loss to the Government was caused by him in the hospital having purchased the linen cloth from a private firm and as good quality of cloth at lesser price was purchased.

As regards the LS & Tr., Gr.I., an enquiry Officer has been appointed to enquire into the irregularities committed.

సభా కార్యక్రమము

9.30
ఉ.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్ధన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, రైతులకు సంబంధించి విషయంపై మేము అడ్వర్టీమెంట్, మోషన్ ఇచ్చాము. ఘోరు నో, మవారం నాడు 304 ఇచ్చారు. డీసీసీ ఘోరు వెంటనే తీసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- సింగిల్ సప్లిమెంట్ అండ్.

Sri P. Ashok Gajapathi Raju:- In the B.A.C. meeting it was decided at 9.30 the question hour should be closed. After closing we will go to the rest of the agenda. These questions can be deemed to have been answered so that we can go to the next business and thereby the time could be saved. Otherwise, transacting the business will become increasingly difficult.

శ్రీమతి వై. సీతాదేవి:- అధ్యక్షా, యిప్పుడు ఘోరు 9.30 కు ప్రశ్నా సమయం అయిపోయింది అంటున్నారు. ప్రతి రోజు క్వశ్చన్ అవర్లో మేము వేసిన ప్రశ్నలు రావడమూ, మేము వేసిన ప్రశ్నలు పోస్టుపోసు అవడమో లేక రాకపోవడమో జరుగు తోంది. ఈ విషయం మాకు చాలా బాధాకరంగా వుంది. మేము చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్నలు వేస్తున్నాము. వాటిని ఘోరు ప్రతిరోజూ పోస్టుపోసు చేస్తున్నారు. ఘోరు మా హక్కులను పరిరక్షించాలి. ఇలా క్వశ్చన్ అవర్లో ప్రతిరోజూ వేయడం మాకు చాలా బాధాకరంగా వుంది.

(అంతరాయం)

సంశాప పత్రిపాదనలు

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యురాలు శ్రీమతి ఎస్. జీవరత్నం నాయుడుగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియచేయుచున్నది."

2. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ ఎస్.ఆర్. పి.ఎస్. అప్పల నాయుడుగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియచేయుచున్నది."

3. "ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ బి. నిరంజనరావుగారి మృతిపట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియచేయుచున్నది."

వీరి ఆత్మలకు శాంతి వేకూరాలని కోరుతూ రెండు నిమిషాలు మౌనాన్ని పాటించాలని కోరుతున్నాను.

(సభ రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటించింది)

Mr. Deputy Speaker:- All papers are deemed to have been laid.

సభా సమక్షములో ఉంచిన పత్రములు

(1) Annual Report of A.P. Commission for Backward Classes for 1995-96:

Sri P. Ashok Gajapathi Raju (On behalf of Chief Minister):-
Sir I beg to lay:

"A copy of the Annual Report of Andhra Pradesh Commission for Backward Classes for the year 1995-96 together with a Memorandum of action taken on the advice tendered by the Commission, as required under section 15 of Andhra Pradesh Commission For Backward Classes Act, 1993."

(2) A.P. Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Rules, 1989:

Sri P. Ashok Gajapathi Raju (On behalf of Chief Minister):-
Sir, I beg to lay:

"A copy of the amendment to the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Rules, 1989 issued in G.O.Ms.No. 387, General Administration (Services.C) Department, dated the 13th September, 1995 together with statement of reasons as required under sub-section (3) of Section 10 of the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Act, 1960."

ప్రభుత్వ బిల్లులు

1. THE HYDERABAD MUNICIPAL CORPORATION (AMENDMENT) BILL, 1996:

Sri T. Seetharam:- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1996."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Hyderabad Municipal Corporation (Amendment) Bill, 1996."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

2. THE HYDERABAD MUNICIPAL CORPORATION (SECOND AMENDMENT) BILL, 1996:

Sri T. Seetharam:- Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Hyderabad Municipal Corporation (Second Amendment) Bill, 1996."

Mr. Deputy Speaker:- Motion moved. Now, the question is:

"That leave be granted to introduce the Hyderabad Municipal Corporation (Second Amendment) Bill, 1996."

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

జైరో, అవర్

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- జైరో అవర్.

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- అధ్యక్షా, ఇది హోమ్ మినిస్టరుగారికి సంబంధించిన విషయం. అధ్యక్షా,.....

(అంతరాయం)

హౌస్ అర్డరులో భేదు రాఘవరెడ్డిగారు అభ్యంతరం తెలుపుతున్నారు. బిల్స్ మాకు యివ్వకుండానే....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- బిల్లు సప్లయ్ చేశారు. చాటిని ఇంటర్వ్యూస్ చేశారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఈ పద్ధతి మంచిదే కాదు. అన్నిటిన్నీ ఆసనం సమర్పణయ్యామి, సమర్పణయ్యామి అనడం మంచిదికాదు.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. కోదండరెడ్డి:- రాఘవరెడ్డిగారు కూర్చున్నట్లయితే నేను మాట్లాడతాను. ఇది హోమ్ మినిస్టరుగారికి సంబంధించిన విషయం. ఆయనకు నా మనవి ఏమిటంటే, మొన్న 11వ శ్రేణిన మెదక్ జిల్లాలో చిన్నపిల్లలంతా అంభే ప్లైమర్ స్కూలు పిల్లలు, ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు పాఠశాలలలో చదువుకుంటున్న పిల్లలంతా వొద్దున చదువుకునేందుకు, సాయంకాలపూట చదువుకునేందుకు, రాత్రి చదువుకునేందుకుగాని తమకు అవకాశం లేకుండా వోటోందనే, కారణం ఎప్పుడూ కరెంటు అన్నది వుండటం భేదనే, ఈ విషయంలో ఎన్నోసార్లు విద్యుత్ బోర్డుకు సంబంధించిన వారికి, అధికారులకు తాము విన్నవించుకోవడం జరిగిందనీ, కలెక్టరుగారితో, చెప్పినా, అధికారులు, అనధికారులతో చెప్పినా ఏమీ లాభం లేకుండా వోయిందనీ, యిలా మాసాల తరబడిగా తమకు యిబ్బందిగా వుందని మాకు చెప్పారు.

9.40 | ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేసిన తరువాత వీధిలైక్ మరీ వారి కోరికను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడానికి చిన్నారులందరు కలిసి ఒక ప్రొసెషన్ తీసుకొచ్చి కలెక్టరుగారి ఆఫీసుకు వెళ్లారు. వారు కోరుకొన్న కోరిక ఏమిటో, వేనడానికి అవకాశం ఇవ్వవలసిందివోయి పాశంపైన దయాదాక్షిణ్యం భేకుండా వివక్షణారహితంగా వోల్టేజులు లాల్లెతో చేతకబాదారు. వాళ్లలో చాలామంది హాస్పిటల్ పాలు అయ్యేరకంగా వాళ్లను పొంపించడం జరిగింది. లాల్లెతో, కొట్టడం జరిగింది. ఈ విషయం ఫ్లెవర్లలో కూడా బాగా ప్రాధాన్యత సంతరించుకొన్నది. దాని తరువాత 10వ శ్రేణిన మెదక్లో, బంద్ చేయడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా సందర్భాలలో, బిస్సుఫ్రెన్సుకొని ప్లాందరాబాదులో, కాని, గామాలో, కాని ఆకస్మిక తనిఖీలు చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఒక ప్రక్కన ముఖ్య మంత్రిగారు, మంతులు ప్రకటనలు గుప్పిస్తున్నారు, మాకు అర్థం కావడంలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రకటనలు చేసినతరువాత కూడా చిన్న పిల్లలను, హాస్పిటల్లో చదువు కొనే వాల్లకు, ఫేద వాళ్లకు కరెంటు సదుపాయంలేక అల్లాడుతుంటే ఇబ్బంది పడుతుంటే వారికి ఏదైనా సహాయం చేయవలసింది వోయి ప్రభుత్వం వోల్టేజులనే పిల్లలను లాల్లెతో కొట్టించడం జరిగింది. వివరాలు అన్నీ తమకు నేను పంపిస్తున్నాను. అవి హోం మంత్రిగారికి పంపించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. విద్యార్థుల విషయంలో మేరు ఈ రకంగా అమానుషంగా కొట్టించడం అనేది ప్రభుత్వం తలవంపే విధంగా ఉన్నది. ఎఫ్.ఐ.సి ఎవరైతే కన్సరండ్ ఆఫీసరు ఉన్నారో, ఆయనను వెంటనే సస్పెండు చేసి విచారణ జరిపించాలి.

ఒకటి - కన్నరండ్ చోటీసు ఆఫీసరును వెంటనే సస్పెండు చేసి ఆయనపైన విచారణ జరిపించాలి. రెండు - ఎక్కడైతే విద్యార్థులు హాస్టల్సులో చదువుకొంటున్నారో వాళ్ళకి ఇబ్బంది లేకుండా కరెంటు సప్లయి జరగాలి. మూడు - ఆరోజు జరిగిన సంఘటనపైన ప్రభుత్వం తగిన విచారణ చేయకుండా అమానుషంగా పిగిన్సిపాల్పైన విద్యార్థులపైన, తల్లి దండ్రులపైన అక్రమంగా కేసులు పెట్టినారు. వెంటనే ఆ కేసులు అన్నీటిని వీరిమించుకోమని వెప్పి ఘ ద్వారా హోం మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం కాబట్టి జేరో. అవర్లో మీరు కేవలం నోట్ చేసుకోవడమే కాకుండా సరైన పద్ధతిలో స్పందిస్తారని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- శ్రీ కోదండరెడ్డిగారు చెప్పింది విన్నాను. నోటు చేసు కొన్నాను. తప్పకుండా తగిన చర్యలు తీసుకొంటాము.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. జనార్ధన్రెడ్డి:- శ్రీ కోదండరెడ్డిగారు బాగానే చెప్పారు. మంత్రిగారు తీసుకొన్న చర్య ఏమిటి? చిన్న చిన్న పిల్లలపైన లాల్ ఛార్జి జరిపించారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, శ్రీ జనార్ధన్రెడ్డిగారు క్యాబినెట్ మంత్రిగా పని చేశారు. జేరో. అవర్లో రెయిజ్ చేశారు. నేను నోటు చేసుకొన్నాను, దానిమీద చర్య తీసుకొంటామని చెబుతాము కాని చర్య ఏమిటో, ఇప్పుడు చెప్పడం ఎట్లా కుదురుతుంది? నోటు చేసుకొన్నాము, దాని మీద చర్య తీసుకొంటాము.

శ్రీ పి. జనార్ధన్రెడ్డి:- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు కోదండరెడ్డిగారు మంచిగా మాట్లాడారని సర్టిఫికేటు ఇచ్చారు. మంచిగా మాట్లాడినా శంఖంలో, తీర్థం పోసినట్లు, హోం మంత్రిగారు ఏమీ చేస్తున్నారని నేను అడుగుతున్నాను. పిల్లలపైన లాల్ ఛార్జి చేసి వారి మీద కేసులు పెట్టి వారినే జైలుకు పంపించారు. 7, 8 తరగతులు చదువుకొనే పిల్లల పైన లాల్ ఛార్జి చేయడం జరిగింది. ఆ ఎఫ్.ఐ. అమానుషంగా పిల్లలపైన లాల్ ఛార్జి చేశారు. ఎఫ్.ఐ.ని సస్పెండు చేయమంటే నేను సేపరు మాడభేదు అంటే - ఈ విధంగా హోం మంత్రిగారు ప్రవర్తిస్తూ ఉంటే ఎట్లా? రాష్ట్రంలో, ఏమీ జరుగుతున్నదో ప్రశ్నించడా లకు తెలుస్తూ ఉంటే, సేపరు చదువుకొని తెలుసుకోకుండా ఉంటే ఎలాగ? జరిగి వారం రోజులైనా హోం మంత్రి నాకు ఏమీ తెలియదని అంటే - ఎంత అసమర్థతగల హోం మంత్రి ఆలోచించండి.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నాకు తెలియదు అని చెప్పలేదు. మేలాగా అంత అసమర్థుడను కాను, నాకు అన్నీ తెలుసు. వారు చెప్పినది నోటు చేసుకొన్నాను. దాని మీద చర్య తీసుకొంటామని చెప్పాను. నాకు తెలియదు అని చెప్పలేదు.

శ్రీ జి. ధేముడు (చింతపల్లి):- అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణం జిల్లాలో ఏజెన్సీ ఏరియాలో ముఖ్యంగా పాడేరు, అరకు, చింతపల్లి, నేలేరులలో ఉన్న డిగ్రీ కాలేజీలలో, జూనియర్ కాలేజీలలో లెక్కరర్సు బేక విద్యార్థులు నెల రోజులనుంచి ఆందోళన చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు పూర్తిగా తరగతులు కూడా దివాళిచేసి ఉన్నారు. లెక్కరర్సు బేకపోవడంవల్ల విద్యార్థులు అటు చదువుకు పనికి రావడం లేదు, ఇటు వ్యవసాయానికి పనికి రావడం లేదు. వాళ్లు అనవసరంగా రోడ్డు మీద తిరిగి తమ చదువులు పాడుచేసుకుంటున్నారు. అక్కడ ఉన్న గిరిజన విద్యార్థుల విద్యాభివృద్ధి కోసం తక్షణమే లెక్కరర్సును పంపించాలని ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకొంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. దుర్గాప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా, ఈ విషయాన్ని తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

9.50 శ్రీ కె. సుబ్బరాజు (విజయవాడ-వెస్ట్):- ధేవుడుగారు అడిగినది హయ్యర్ ఉ. ఎడ్యుకేషన్ మినిస్టర్ గారికి సంబంధించినది. వారి సేత జవాబు చెప్పించండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- వారు లేరండి, ఇప్పుడే వచ్చారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

ధేవుడుగారు మళ్ళీ రిఫ్లీజ్ చేయండి.

శ్రీ జి. ధేముడు:- ఇది ట్యూబ్లీ ఏరియాకి సంబంధించినది. ట్యూబ్లీ విద్యార్థులు అనవసరంగా కాన్సులు ఎగ్నోటి నెల రోజులనుంచి రోడ్ల మీద పడి ఉన్నారు. లెక్కరర్సు లేదు.

శ్రీ సిపాష్ విద్యాసాగరరావు:- శాసనసభ సమావేశాలు ప్రారంభం అయి కేవలం ఇది మూడవ రోజు. చాలా ఈజీగా తీసుకుంటున్నారు ఆ సైడు ఉన్నటువంటి మంత్రులు కానీ సభ్యులు కానీ. ముందు చాలా అటెన్టివ్ గా ఉన్నాము. సమాధానాలు ఇప్పే పరిస్థితి లేదు. మంత్రుల పోర్టుఫోలియోలు మారినాయా, ప్రశ్నలు ఎవరు స్వీకరించాలి, దానికి సమాధానాలు ఎవరు ఇవ్వాలి అనేది ఆలోచించకపోతే చాలా కష్టం. ఆ మంత్రులు నిర్ణయం చేసుకోలేక పోతున్నారు.

శ్రీ బి. ధేవేందర్ గౌడ్:- వారు చెప్పారు, దానికి మాస్టామని చెప్పారు. It is Zero Hour. It is not Question Hour.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- ట్యూబ్లీ ఎమ్.ఎల్.ఏ. గారు ట్యూబ్లీ ఏరియాలో ఉన్నటువంటి వాస్తవ పరిస్థితిని సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. ఘోషారా హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్

మినీస్టర్ గారి దృష్టికి జేసుకువచ్చారు. జూనియర్ లెక్చరర్స్ రిక్రూట్మెంట్, జరక్కువోవడం ఐ.టి.డి.పి. ఏరియాలో, ఉన్న చింతపల్లి, పాడేరులలో, కాలేజీలు ఫంక్షన్ కావడం లేదు. మొదాన ప్రాంతాలలో, ఎలాగు కోర్స్ ఫేస్టున్నారు. ప్రైవేటు ఎడ్యుకేషన్ కి వోగలీగిన వారు వోతున్నారు. రిక్రూట్మెంట్, జరక్కువోవడం వల్ల కాలేజీలు కోర్స్ అయినాయి. అవి ఫంక్షన్ కావడం లేదు. ఘోషారా వాయుర్ ఎడ్యుకేషన్ మినీస్టర్ గారికి చెపుతున్నాము. ఎట్లోస్టోట్రీ ట్రయిబల్ ఏరియాలో. కూడా లేరని డే అండ్ డే అవుట్, చెపుతున్నాము. ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. విద్యార్థులు బాధపడుతున్నారు. వారు గ్లోరింగ్ ఎగ్జంపుట్ చెప్పారు. రాష్ట్రములో, ఖాళీగా ఉన్నటువంటి వోస్టులు భర్తీచేసి విద్యార్థులకు సరయినటువంటి నౌకర్యం కలుగవేయాలని ఘోషారా కోరుతున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

ఒక హామీ ఇస్తే, మంచిది.

శ్రీ కె. సుధేశ్వరెడ్డి:- మేడ్స్ బీచర్ తెలుగు చెప్పినట్లు ఒక మినీస్టర్ డి ఇంకో మినీస్టర్ ఎందుకు చెపుతున్నారు?

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri Basheeruddin Babukhan:- Sir, there are almost 1,400 and odd Junior Lecturer posts lying vacant. Because of certain court orders with regard to regularisation of part-time Junior Lecturers and part-time degree lecturers, the direct recruitment and promotions could not be done. The Court specifically said that the regularisation of part-time lecturers should be completed first. That has taken some time. These part-time lecturers are serving for many years. They could not furnish the information through the Principals to the Board of Intermediate Education. It is now almost complete. The College Service Commission has given certain regularisation orders. Government is going to issue those orders. Very soon regularisation of part-time lecturers will be over. Thereafter, direct recruitment will start. Within two to three months we will finalise these recruitments.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- డెప్యూటీషన్ ఘోష పంపించండి.

శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డానాయక్ (డోర్నకల్):- జూనియర్ కాలేజీ మూతపడిపోయింది అంటే వారు ఎక్కడ పోయి చదువుకోవాలి. డివిజన్ డివిజన్ కి మూతపడి పోయింది.

Sri Basheeruddin Babukhan:- If there are any specific cases....

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- పాడేరు, వింతపల్లి.

Sri Basheeruddin Babukhan:- I will make note of it. Let the Hon. Member also put it to me. I will take suitable action.

శ్రీ డి. రాజగోపాల్:- నేను ప్రస్తావించబడ్డాయే విషయం విద్యాశాఖ మంత్రి దుర్గా ప్రసాదరావుగారికి సంబంధించినది. రాష్ట్రములో, ఈనాడు లక్కలాది మంది విద్యార్థులు బెక్స్ బుక్స్ లేక ఇబ్బంది పడుతున్నారు....

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వరరావు:- హనుస్ ఆర్డర్లో లేదు, ఆర్డర్లో పెట్టండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- చెప్పండి రాజగోపాల్ గారు....

శ్రీ డి. రాజగోపాల్:- పాఠశాలలు ప్రారంభించి మూడు నెలలు అయినప్పటికీ ప్రాథమిక విద్యా శాఖనుంచి బెక్స్ బుక్స్ ఇంతవరకు రిటేజ్ అవలేదు. ప్రింటు కాబేదు. ఫస్ట్ కాన్స్ బెక్స్ బుక్ ఇంతవరకు రిటేజ్ కాబేదు. అలాగే ఆ శాఖ డైరెక్టర్ గారు బెండర్స్ విలిచినప్పటికీ బెండర్స్ కన్ఫర్మ్ చేసి ఉండలేదు. ప్రింటింగ్ కి ఇంతవరకు ఇచ్చి ఉండలేదు. రాష్ట్రములో పాఠశాలలు ప్రారంభించి మూడు నెలలు అయినప్పటికీ మొదటి తరగతి విద్యార్థులకు బెక్స్ బుక్స్ లేకపోవడం వల్ల తల్లిదండ్రులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. ఘోషలు మూతపడిపోతున్నాయి. ఇది ఎందుకు అలస్యం అయింది. అందరు ప్రాథమిక విద్య అవసరం గురించి చెబుతున్నారు. మీరు ఎప్పటికీ వాటిని ఇస్తారు? మాకు ఉన్న ఇన్ ఫర్ మేషన్ ఏమిటంటే ఆ విద్యాశాఖ డైరెక్టర్ కొంత పర్సనల్ డివిజన్ కి అందించి బెండర్స్ ఇవ్వకుండా అలస్యం చేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఎందుకు బెండర్స్ అలస్యం అయింది. ఇంతవరకు బుక్స్ రిటేజ్ చేయలేదు. మీరు వాటిని ఎప్పుడు ఇస్తారు? లేకపోతే ఫస్ట్ కాన్స్ లను మూసివేస్తారా రాష్ట్రములో? మంత్రివర్యులు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

2; దుర్గాప్రసాదరావు:- గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయం నాకు కరెక్టుగా తెలియదు. ఎందుకంటే అల్మోస్ట్ అన్ని బుక్స్ ఈసారి ఇన్ టైమ్ లో సప్లయి చేయడం జరిగింది. ఒక్క ఐవ తరగతి బుక్ సిలబస్ మారింది కాబట్టి దానిలో ఉరుదు మేడియమ్ డిఫ్ అయింది. రిమెయినింగ్ బుక్స్ ఎక్కడ ఏ ప్రాంతములో సప్లయి కాఫేర్డ్ తెలిపితే సంబంధిత అధికారుల పైన చర్య తీసుకుంటామని ఘోష్యారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.....

(ఇంటరప్షన్స్)

చెప్పనివ్వండి. ఒకటవ తరగతి బుక్స్ ఒ.డి.ఏ. ఫండర్స్ బుక్స్ కి టెండర్స్ పిలవడం జరిగింది. అది బేట్, అవుతుందని చెప్పి గతములో ప్రకటనలు చేయడం కాని అధికారులు తెలియజేడం కాని జరిగింది. ఫైనల్ గా 15వ తేదీలోగా సప్లయి చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది.....

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- పిల్లలు ఏమి జేయాలి?

10.00 | శ్రీ బి. దుర్గాప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా, 1వ తరగతి పుస్తకం మార్చబడింది. ఉ. గతంలో, వున్న పుస్తకం ఫేపర్ నాసిరకంగా ఉందన్న ఉద్దేశంతో, కొత్త పుస్తకాన్ని ప్రమోదిస్తున్నారు. 1వ తరగతి పుస్తకాలు తప్ప మిగిలినవి సకాలంలోనే సప్లయి చేయడం జరిగిందని మనవిజేస్తున్నాను.....

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- అప్పటివరకు విద్యార్థులు ఏం కావాలి?.....

శ్రీ పి. శాగేశ్వరరావు:- అగస్ట్ నెల కూడా అయిపోవచ్చింది, 1వ తరగతి పుస్తకం రాకపోతే ఎలా? నేను టెక్స్టు బుక్స్ కమిటీలో మెంబర్ ను. పాత టెండర్స్ కేన్సిల్ చేస్తూ మళ్లీ టెండర్స్ పిలవాలి. యు.కె.ఎయిడ్ వస్తుందని, పుస్తకం అందంగా ఉంటే పిల్లలకు బాగా చదువువస్తుందనే అభిప్రాయంతో, ప్రెస్ట్ మొదటికే ముప్పు వచ్చింది. అందువల్ల కొత్త పుస్తకాలు వచ్చేంతవరకూ పాత పుస్తకాలనే చదివించండి, ఈ రెండు నెలలునుంచి పిల్లలు ఖాళీగా ఉన్నారు. ముందు పాత పుస్తకం చదివేస్తే మేరు ఇన్ రంగురంగుల పుస్తకాలను తరువాత ఇద్దరుగానీ.....

శ్రీ బి. దుర్గాప్రసాదరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచనను పరిశీలించి వెంటనే చర్య తీసుకొంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, మేము ప్రస్థావించే అంశాన్ని దేవేందర్ గాడ్గారు నోట్స్ ఫ్రెసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ముఖ్యమంత్రిగారు వారిని ఎలక్ట్ చేసినా, సెలక్ట్ చేసినా మాకు కావలసిన సమాచారం, కోసం మేము వారిని ఎంపిక ఫ్రెసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. ఎందుకంటే మేము ప్రస్థావించే సబ్జెక్టుకు సంబంధించిన మంత్రిగారు ఇక్కడ లేకుండా వారిని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. 73, 74 సవరణ తరువాత మహిళలకు రిజర్వేషన్స్ రావడంవల్ల ఈ రాష్ట్రంలో, ఎంతోమంది మహిళలు మండలాధ్యక్షులుగా, జడ్.పి.టి.సి., ఎం.పి.టి.సి. సభ్యులుగా, మునిసిపల్ ఛైర్మన్లుగా, పర్సన్లుగా, సర్పంచులుగా ఎన్నుకోబడ్డారు. అన్ని రాజకీయ పార్టీలు మహిళలకు ప్రాతినిధ్యం కల్పించి రావలసివస్తుందివల్ల మొదట ఎన్నికలప్పుడు అభ్యర్థులు దొరకడం అన్ని రాజకీయ పార్టీలకు ఎంతో కష్టమైంది. మొత్తానికి అనేకమంది మహిళలు అనేక పదులు లకు ఎన్నుకోబడ్డారు. అయితే వారు సమావేశాలకు హాజరుకావాలంటే వారికి సెక్యూరిటీ వేయాలి. ఎన్నో సందర్భాలలో, మునిసిపల్ ఛైర్మన్లునుగానీ, జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్లునుగానీ సంబంధిత అధికారులు లెక్కవేయకపోవడంతో, ప్రజా ప్రాతినిధులుగా ఎన్నుకోబడ్డ ఆ మహిళలు ఎన్నో అవమానాలకు గురి అవుతున్నారు. వారు కార్యాలయాలకు వెళ్లటప్పుడు రక్షణ కోసం వారి భర్తలుగానీ, అన్నదమ్ములుగానీ తోడు వెళడం జరుగుతోంది. అయితే వారి భర్తలు వారితోపాటు కార్యాలయాలకు వెళ్లిన సందర్భంలో అక్కడ జరిగే సమావేశాలలో, పాల్గొంటున్నారనే నెపంతో, భర్తలు ఈవిధంగా సహకరించడానికి వీలులేదని ప్రభుత్వం ఒక జి.ఓ.ను జారీచేసింది. ఈనాడు మహిళ అబద్ధ అని, సబల కాదనే ఉద్దేశంతో మీరు ఈ జి.ఓ.ను జారీచేసినట్లు ఉన్నారు. మీరు ఈ జి.ఓ.ను వెంటనే ఉపసంహరించుకోవాలి. వారి భర్తలు అధికారికి సమావేశాలలో పాల్గొంటే స్థానిక ఎం.డి.ఓ.గానీ, జిల్లా పరిషత్ అధికారిగానీ లేక కలక్టరుగానీ తగిన చర్యలేసుకోవచ్చు కానీ వారు సమావేశాలలో పాల్గొంటున్నారనే నెపంపేద ఈనాడు మహిళలలోకాన్నే అవమానపరిచే విధంగా జి.ఓ.ను జారీచేయడం సమంజసం కాదు. వారికి తోడుగా వచ్చే వారికి కొంత అలవెన్స్ ఇచ్చి సహకరించవలసింది వోయి వారిని అవమానపరిచే విధంగా జి.ఓ. జారీచేయడం భావ్యంకాదు....

(అంతరాయం)

శ్రీ బి. సత్యనారాయణమూర్తి (చరవాడ) :- భర్తలు సంతకాలు పెడుతున్నారు....

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- భర్తలు సంతకాలు పెట్టినా లేక భర్తలు చర్చలలో పాల్గొన్నా సంబంధిత అధికారులు చర్యలేసుకోవచ్చు. అంటే తప్ప వారు సమావేశాలకు రావద్దని జి.ఓ. ఇస్తే అసలు ఆ పరిసరాలకే రావద్దని వారి ప్రత్యర్థులు వారిని హాజరవేసే అవకాశం ఉంటుంది. మీ అసమర్థత వల్ల, మీరు సరిగా చర్యలు లేసుకోకపోవడంవల్ల ఈ రకంగా జరుగుతోంది....

(అంతరాయం)

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:- అధ్యక్షా.....

శ్రీ సిపాచ్. విరల్ రెడ్డి:- ఎన్నికైన వారినీ ఇంట్లో కూర్చోమంటారా? ఇదీ బూర్జువా తత్వం.....

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- వారిపై చర్యలు తీసుకోవచ్చు కానీ భార్యల వెంట భర్తలు రాకూడదని జి.ఓ. ఇన్స్ట్రక్షన్లు ఉండాలి. సమంజసం కాదు. విరల్ రెడ్డిగారికి మహిళల గురించి పట్టంపు బేకవోలే బేకవోవమ్మ కానీ నేను మహిళల హక్కులకోసం చెబుతున్నాను.....

శ్రీ సిపాచ్. విరల్ రెడ్డి:- మహిళల మీద వారికి విశ్వాసం ఉండాలి.....

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:- పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అధ్యక్షా.....

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- నేను పూర్తిచేసిన తరువాత మాట్లాడండి.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మీకు అవకాశం ఇస్తాను ప్రతిభా భారతిగారు.....

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ఎన్నుకోబడిన మహిళల భర్తలు అతిగా పగవర్తిస్తే వారిపై చర్యతీసుకోండి, అది వేరే విషయం. కానీ ఆ విధంగా జరిగితే సంబంధిత అధికారులు చర్యలు తీసుకోవచ్చు కానీ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా మహిళలకు వ్యతిరేకంగా జి.ఓ. తీయడం న్యాయం కాదు.

(అధికారపక్ష గౌ. సభ్యులనుండి అంతరాయం)

జి.ఓ. ఇచ్చారు. నన్ను చెప్పనివ్వండి.

శ్రీ సిపాచ్. విరల్ రెడ్డి:- జి.ఓ. ఇచ్చారు.

(ఇంటిరప్పన్స్)

శ్రీ సిపాచ్. విద్యాసాగరరావు:- చెప్పనివ్వండి. రాజకీయంగా ఎన్నుకోకాబడే మహిళా ప్రతినిధుల మీద కోసం ఉంట్లో కక్ష తీర్చుకోవడానికి అంట్లో ఆరకంగా ఎవరు వస్తారో వారిని గుర్తింపి చర్యతీసుకోండి. అంట్లో కానీ ఈ విధంగా జి.ఓ. ఇవ్వడంవల్ల మహిళల హక్కులకు భంగం అవుతుంది. ఘోరు అవమానానికి గురీ అవుతారు. రాష్ట్ర శాసనసభలో గల సభ్యులు కొందరు సమర్థవంతంగా భేరని, వారి భార్యలు రావడానికి సిద్ధంగా ఉంట్లో ఘోరు జి.ఓ. ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా? డోంట్ డిస్ట్యూమ్ నేట్, వుమెన్. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మహిళలు అబలలు కారు, సబలలు. కొందరు శాసనసభ్యులకు అండగా ఉండడానికి

మహిళలు వస్తే మీరు ఎలవ్ ఫేస్కారా? చెయ్యరు. అలాగే సంబంధిత ఆఫీసులలో కూడా ఎలవ్ చెయ్యరాదు. డీఎన్ఐద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి జి.ఓ.ను ఉపసంహరించు కోవాలని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. దేవేందర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు సమాధానం చెబుతాను. విద్యాసాగరరావుగారు జేరో, అవర్ లో చాలా సమయం తీసుకుని వివరించారు. మహిళల పైన మాకు చాలా గౌరవం ఉంది. యావళ్ భారతదేశంలో మొట్టమొదటిసారిగా మహిళలకు రిజిస్ట్రేషన్ పెట్టించి తెలుగుదేశం పార్టీలోనని మీకు, అందరికీ తెలుసు. ఈనాడు ఈ రిజిస్ట్రేషన్ విధానంవల్ల చాలా మంది మహిళలు లోకల్ బాడ్జీస్ లో ప్రతినీధులుగా ఎన్నికయినారు. అయితే వారు సభలో పాల్గొన్న సమయంలో వారితో పాటు వారి భర్తలు వచ్చి పాలుపంచుకోవడం, వీరు ఉరికై ఉండిపోవడం వారికి న్యాయం చేసినట్లు అవుతుందా? అన్యాయం చేసినట్లు అవుతుందా? క్లారిఫై చెయ్యాలి.

శ్రీ సిపాష్ విద్యాసాగరరావు:- నో, సర్. వారినీ పర్మిట్ చెయ్యమనీ కాదు. పర్మిట్ చెయ్యకపోవడం సహజం. శాసనసభకు కొందరి సభ్యుల సత్తులు వచ్చే ప్రయత్నం చేస్తే మీరు ఎలవ్ ఫేస్కారా? చెయ్యరు.

శ్రీ బి. దేవేందర్ గౌడ్:- అక్కడ కూడా చెయ్యరు.

శ్రీ సిపాష్ విద్యాసాగరరావు:- మరి జి.ఓ. ఎందుకు తీశారు? జి.ఓ. తెచ్చి, వారినీ అవమానపరిచినట్లు అయింది. ఈనాడు సమాధానాలు సరిగ్గా ఇవ్వలేని మంత్రులకు సహకరించడానికి వారి భార్యలు వస్తామంటే ఎలవ్ ఫేస్కారా?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:- అధ్యక్షా, ఒక్క మాట వినండి.

(అధికార పార్టీకి చెందిన గౌ. సభ్యులనుండి అంతరాయం)

గౌరవ సభ్యులు విద్యాసాగరరావుగారు ఏమీ చెబుతున్నారో, అర్థం కావడం లేదు వారి ఉద్దేశం ఏమిటో, అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ బద్దం బాలరెడ్డి:- చాలా స్పష్టంగా ఉంది.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి (ఎచ్చెర్ల):- నేనూ స్పష్టంగానే చెబుతున్నాను మహిళా ప్రజా ప్రతినీధులు లోకల్ బాడ్జీస్ లో ఉన్న చోట వారి భర్తలు డిస్కషన్ లో పాల్గొనలేట్ చేస్తున్నారు కాబట్టి ఆ విధంగా చెయ్యరాదని జి.ఓ. ఇస్తే దానికి వ్యతిరేకంగా తెప్ప అవసరం లేదు. ఈ రోజు శాసనసభలో కానీ, పార్లమెంట్ లో కానీ ఎలవ్ చెయ్యడం లేదు. అది అనవసరం. లోకల్ బాడ్జీస్ కు వస్తున్నారు. అందుకే జి.ఓ. ఇచ్చారు. దాని గురించి

జైరో అవర్ లో రెయిజ్ చేసే అవసరం లేదు. ఒకవేళ ఆ ఊ.ఓ. రద్దు చేస్తే, 33 శాతం రిజర్వేషన్ ప్రకారంగా 100 మంది మహిళా సభ్యులు కనుక ఉంటే, వారి భర్తలు రావలసి వస్తుంది. విద్యాసాగరరావుగారు అప్పుడు అనవచ్చు. లోకల్ బాడ్జీస్ లో ఎలవ్ చేస్తున్నారు కనుక ఇక్కడ కూడా చెయ్యాలని అంటే ఎట్లా? మా శక్తిసామర్థ్యాలను మేము చూపగలము. మాకు శక్తి సామర్థ్యాలున్నాయి. పృజల సమస్యలు ప్రభుత్వం దృష్టికి కానీ అధికారుల దృష్టికి కానీ తీసుకురావడం మాకు తెలుసు. దీనిపైన ఊ.ఓ. ఇచ్చారని క్వశ్చన్ చెయ్య రాదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- అధ్యక్షా, ...

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ జి. ధేవేందర్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, విద్యాసాగరరావుగారు ఒకసారి ఆలోచించాలి. వారు కూడా మహిళలకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడుతున్నారు. వారి భర్తలు రావడం, వారు కామ్రోగా కూర్చోవడం ఎంతవరకు సమంజసం? ఇట్లా చెయ్యకపోతే స్త్రీల రిజర్వేషన్ పెట్టిన పర్సన్ సర్వీ అవుతుందా? వారు కూడా పార్టీసేఫ్టీ చెయ్యాలనే భావంతోనే తప్ప మరొకటి కాదు.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- ప్రాపర్ పర్సెక్యూషన్తో ఆలోచించండి. ఇది ప్రజాస్వామ్యమేనా?

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- కూర్చోండి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు:- నాకు జవాబు రాకపోయినా సరే కూర్చుంటాను. నన్ను చెప్పవ్వండి. ఫైనల్ గా నా మనవి ఏమంటే మహిళా ప్రతినిధులను ప్రక్కకు పెట్టి కొన్ని ప్రాంతాలలో, కొన్ని పభలలో పురుషులే అధిపత్యం వహిస్తున్నారంటే వారిపైన కఠిన మైన చర్యలు తీసుకోండి. కానీ ఈ విధంగా ఊ.ఓ. ఇవ్వడంవల్ల మన రాష్ట్రంలో మహిళలను పరోక్షంగా అవమానపరచినట్లు. సంబంధిత అధికారులు ప్రివెంట్ చెయ్య వచ్చు. ఊ.ఓ. తేవడం వల్ల మహిళలను కించపరిచినట్లుగా ఉంది. రద్దు చెయ్యండి.

శ్రీ జి. ధేవేందర్ గౌడ్:- వారు ఎవరి పక్కాన మాట్లాడుతున్నారో, అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ బద్దం బాల్ రెడ్డి (కార్వాన్):- ఊ.ఓ.ను ఉపసంహరించుకోండి. ఊ.ఓ. ఇచ్చే అవసరం లేదు. ఊ.ఓ. అధికారులు, మహిళా అధికారులు లేరా? సమాధానం చెప్పమనండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- షేక్ కుర్బాన్- నేను డైరెక్షన్ ఇవ్వలేను. అమానుల్లాఖాన్ గారు మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- గౌరవ, డిప్యూరా మునిసిపల్ శాఖమంత్రిగారికి మనవిశేస్తున్నాను. రాష్ట్రమంతటా ఇల్లగల్గే నిర్మాణం చేసిన వాటికి సంబంధించి ఓ.ఓ. వెం. 234 ద్వారా టేగల్వేజీ ఫేస్టామని చెప్పారు. హైదరాబాదు మునిసిపల్ కమిషనర్ 31 ఆగస్టు వరకు ఈ విధమైన నిర్మాణాలను టేగల్వేజీ ఫేసుకోవాలని చెప్పారు. తొక్కతే ఫేపర్స్ లో వచ్చింది. అందులో శ్రేణి ఉంది. వెల్వెయిషన్ ఫేస్ విధానంలో డిఫరెన్స్ గా ఉంది. పాతనగరంలోని స్లమ్ నిరియాస్ కు ఎక్కువ రేటు, జూబ్లీహిల్స్ వంటి ప్రీరియాస్ లో తక్కువ రేటు పెట్టారు. రెగ్యులర్వేషన్ తీసుకు 31 ఆగస్టునుండి ఒక సంవత్సరంపాటు వొడిగించాలని కోరుతున్నాను. అంతేకాక రెగ్యులర్వేషన్ వెయ్యడానికి రిజిస్టర్డ్ డాక్యు మెంట్ తీసుకురావాలని ఖచ్చితంగా అడుగుతున్నాను. చాలా వాటికి రిజిస్టర్డ్ డాక్యుమెంట్స్ లేవు. 90 శాతం ఇళ్లకు లేవు. నోబిల్స్ వీధి తీసుకున్నారు. వాటిని మాసి రెగ్యులర్వేజీ 10-20 ఫేస్టా అదాయం వస్తుంది. కొట్లాడి రూపాయలు వస్తాయి. వారికి బాగుంటుంది. ఉ. ప్రేకపోతే మాటమాటకూ డిమాండ్ తీసుకు వెడతారు. ఆ భయం ఉంటుంది. వారే ముందుకు వస్తున్నారు. ఆ ఇళ్లకు కరెంటు, నీరు ఉంటుంది. ఎవ్వరిమెంట్ ఉంటుంది. ట్యాక్స్ కడుతున్నారు. లాస్ట్ 20 ఇయర్స్ నుండి అక్కడ ఉంటున్నారు. ఇవి చూసి రెగ్యులర్వేజీ ఫేస్టా మంచిది.

శ్రీ జి. నేతారం:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కాంపరిమిటి సంవత్సరంపాటు వొడిగించమన్నారు. తప్పకుండా దాని గురించి ఆలోచిస్తాము. సంవత్సరం కాకపోయినా కన్సిడరబుల్ తీరు ఇచ్చే ప్రయత్నం చేస్తాను. కొన్ని కొన్ని ప్రాంతాలలో వెల్వెయిషన్ డిఫరెంట్ గా ఉందన్నారు. జూబ్లీహిల్స్, బంజారాహిల్స్ వంటి ప్రాంతాలలో ఎక్కువ, పాత నగరంలో తక్కువ ఉందంటున్నారు. ఫేర్వేషన్ ఉంటే తప్పకుండా ఎక్జామిన్ చేసి జస్టిస్ వెయ్యడానికి గాను ఆల్ రెడ్డి సంబంధిత అధికారులకు ఆడేశారితోము. ఇంప్లెమెంట్ కాకపోతే ప్ల్యాన్ డివైజన్ అధికారికి మీరు చెప్పవచ్చు. లేదా నాకయినా అప్లై కి పెట్టండి. తప్పకుండా కన్సిడర్ చేస్తాము. రిజిస్ట్రేషన్ గురించి అడుగుతున్నారు. నోబిల్స్ వీధి చాలా వరకు వెయ్యమంటున్నాము. వెయ్యనంతవరకు రిజిస్టర్డ్ డాక్యుమెంట్స్ ఉంటే సబ్జిక్ట్ వెయ్యవచ్చు. నోబిల్స్ ఉంటే వెయ్యండి. ఎన్ని సంవత్సరాలనుంచి అక్కడ ఉంటున్నారు అనేది మాడడం జరుగుతుంది. ఎప్పటినుంచి బెటర్మెంట్ ఛార్జెస్ కడుతున్నారు, ఏమేం ఎమినిటీస్ తీసుకుంటున్నారు అనేది చూస్తారు. డేట్ ఆఫ్ ఓ.ఓ.కి నోబిల్స్ ఉన్న వాటిని రెగ్యులర్వేజీ ఫేస్టాము. అప్పటికప్పుడు స్పష్టంచిన వాటిని వెయ్యము. మావద్ద ఆ రికార్డు ఉంది.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- అధ్యక్షా, బెటర్మెంట్ లేదు. మంత్రిగారు వినాలి. బెటర్మెంట్ అంటే నేలింగ్ పర్మిషన్ కావాలి. ఇవి ఇల్లగల్గే కన్స్ట్రక్షన్స్ ఇబ్బంది

అవుతుంది. 90 శాతం అటువంటివే, రాష్ట్రమంతా ఉన్నాయి. ట్యాక్సులు కడుతున్నారు. ఎస్ఎస్ఐ ఉంది. వాటర్ ఫార్మలు కడుతున్నారు. కరెంటు ఫార్మి కడుతున్నారు. రికార్డు చూసి ఇవ్వండి.

శ్రీ డి. నాగేందర్:- అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం ఇవ్వండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri Asaduddin Owaisi:- Sir, the Government have issued G.O.Ms.No. 243. In this G.O. they have asked the people to get their illegal constructions regularised. In the city there are less developed and intensively developed areas. Moreover, the rates which have been stated by the M.C.H. are under G.O. Ms. 154 and they are meant for F.S.I. There should be difference between the F.S.I. rates and these rates. How can the F.S.I. rates be made applicable for areas which are identified as slum areas by the Collector, Hyderabad? But, you are asking them to pay the whole amount. Some houses are partly residential and some houses are partly commercial. A majority of the people in these areas are having notary registration and therefore, the Government should come out with some proposal to pay reasonable amount. Otherwise, tomorrow the Collector, Hyderabad will demolish such constructions. Another point is, the time-limit should be extended from 31st August to one more year.

Sri P. Ashok-Gajapathi Raju:- Sir, Zero-Hour is only mention. Now, one Member mentions something and another Member wants to quantify it. Let the Minister take appropriate action.

(Interruptions)

Sri T. Seetharam:- Sir, let them come in the shape of a notice and then I will give full information.

శ్రీ బద్రిం బాల్కెడి:- అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం ఇవ్వండి.

శ్రీ డి. నాగేందర్:- అధ్యక్షా, ...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నిజ్ మెంబర్స్ని పిలిచి మంత్రిగారు మాట్లాడుతారు.

శ్రీ డి. నాగేందర్:- అధ్యక్షా, ప్రతిదీ కాంట్రవర్స్వీ భేస్తారు. మాకు అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఎట్లా? మావైపు చూడనే చూడరు. అభి మాస్తారు. నిజ్ మెంబర్స్తో ఘోటింగ్ పెట్టమనండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- నిజ్ మెంబర్స్ని పిలిచి మాట్లాడుతారు.

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్:- చిన్న మనవి. ఇది చాలా బర్నింగ్ ప్రాబ్లం. మీరు మంత్రిగారికి డైరెక్షన్ ఇవ్వండి. నిజ్ మెంబర్స్తో ఘోటింగ్ పెట్టి చర్చించమని చెప్పండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:- మంత్రిగారు చెప్పండి.

10-30
ఉ. శ్రీ బి. నీతారాం:- అధ్యక్షా, వారితో కూర్చోని మాట్లాడడానికి నాకు ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు.

Sri Asaduddin Owaisi:- Before 30th August, the Minister should convene the meeting. After that the G.O. will expire.

శ్రీ బి. నీతారాం:- దయచేసి ఎనండ. దినిక సంబంధించి నటి ఎం.ఎల.ప.లతో ఘోటింగ్ పెడతాము. నాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. మంచి ఉద్దేశంతో, క్ష.వో. ఇస్మాత బేఖాము. దానిలో లోపాలు ఉన్నాయని కొందరు చెబుతున్నారు. Let them all come to the meeting. We have adopted a system. As per that we have given a G.O.

శ్రీ డి. నాగేందర్:- ఆగస్టు 30 లోపల వెలవమనండి. ప్రకపోతే డేట్ ఆయివొకుంది.

శ్రీ బి. నీతారాం:- అసెంబ్లీ సెషన్స్ పున్నందున కన్వేనియెంట్, డేట్ మాసుకొని పిలుస్తాను. 248 నంబర్ క్ష.ఉ.లో చాలా క్లియర్గా చెప్పాము. రిజిస్ట్రేషన్, నోటర్ విషయంలో క్లియర్గా చెప్పడం జరిగింది. 3, 4 రోజుల్లో వేలుచూసుకొని డేట్ చెబుతాను.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు:- అధ్యక్షా, ఈ యిస్సు మెడికల్ అండ్ పాల్సీ మినిస్టర్గారికి సంబంధించింది. అదిలాబాదు కిల్లాలో గత సెలరోజులుగా అకిసార వ్యాధితో 50 మంది పైగా చనిపోవడం జరిగింది. ఈ చనిపోయిన వారితో ముఖ్యంగా హరిజనులు, గిరిజనులు, ఘోషవారు ఉన్నారు. ఈ వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో వైద్య సదుపాయం, ప్రొటిక్టెడ్ డ్రింకింగ్ వాటర్ సరఫరా లేదు. గత సెల రోజులుగా సెషర్లో ఈ యిస్సు

వచ్చాన వుంది. ప్రతి సంవత్సరం అతిసార వ్యాధివల్ల అనేకమంది చనిపోవడం జరుగుతోంది. గిరిజనులు కుంకులలో, బావులలో, వెలమలలో నీరు తెచ్చుకొని త్రాగుతున్నారు. పెద-చారినీ కాపాడడానికి యుద్ధప్రాతిపదిక మీద మెడికల్ అండ్ హెల్త్ డిపార్ట్మెంట్ వారు, జిల్లా కలెక్టర్ సహాయపడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మంచానపడ్డ రోగులకు, ఆసుపత్రులలో వున్న వారికి తక్షణ సహాయం అందించాలి. ఈ వ్యాధితో చనిపోయిన వారికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా నష్టపరిహారం అందించవలసిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. జిల్లా యిన్‌ఛార్జ్ మంత్రిగారిని జవాబు వెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ మొక్కు సత్యనారాయణరావు (అమలాపురం):- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు తెలియ చేసినట్లుగా, అతిసార వ్యాధి ప్రభులకుండా ప్రభుత్వం యుద్ధప్రాతిపదిక మీద చర్యలు తీసుకుంటూ డాక్టర్లను ఆపనరమ్మైన చోట్లకు పంపడం జరుగుతోంది. మందులను కూడా లోటు లేకుండా సవ్యయ్య చేయడం జరుగుతోంది. కలుషితమైన నీటి విషయంలో కృష్ణ తీసుకోవడం కోసం, సంబంధిత పంచాయతీరాజ్ అధికారులను, మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ అధికారులను ఆదేశించాము. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినదానినే పరిగణనలోనికి తీసుకొని అతిసార వ్యాధి నిర్మూలనకు కృషి చేస్తామని తెలియచేస్తున్నాను.

డాక్టర్ ఎస్. చంద్రమోహన్‌రెడ్డి (నర్సేపల్లి):- అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు ఒక సుపాశివస్థ జరిపిన అసభ్య ప్రవర్తనకు సంబంధించిన అంశం యిది. ఈ శాసనసభలో జాతీయ పార్టీకి సంబంధించిన ఒక ఫోన్ లీడర్ వున్నారు. ఆయనతో ఆయన అనుచరులు 13వ తేదీనాడు బిలారు వెళ్లారు. ఆ ఫోన్ లీడర్ బిలారు, భీమవరంలలో పర్యటించారు. బాబా ఎస్టేట్ కారులో *** బిలారు వెళ్లారు. ఆ కారు నెంబరు ఎ.పి. 9ఎ/టిఆర్ 2967. ఆయనతోబాటు ఆయన అనుచరులు వున్నారు. అందులో షబ్దుగం ఆఫ్ వ్యక్తి ఆనెంబ్లీ ప్రెస్‌లో అబెండర్. మరొక వ్యక్తి సేరు రాబు.

(ఇంజనీరింగ్)

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులనుండి క్షేపణ అంతరాయం)

డాక్టర్ ఎస్. చంద్రమోహన్‌రెడ్డి:- అధ్యక్షా, హార్నిగి విసి మాట్లాడమనండి. మరొక వ్యక్తి సేరు బాబు. నీరు వులుగురు కలిసి బాబా ఎస్టేట్ కారులో వెళ్లారు.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి:- వారు సేరు తెప్పి మాట్లాడుతున్నారు. ముందుగా వాళ్ళను యివ్వారా?

***Expunged as ordered by the Chair.

డాక్టర్ వస్- చంద్రమోహన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, సర్కిల్ యిన్స్పెక్టర్ గారి రిపోర్టు కూడా తమకు పంపబోతున్నాను. స్వయంగా *** అన్న అయిన పి- పురుషోత్తమ రెడ్డిగారు ఆ కారును వోల్టేజీ సౌఖ్యంతో, హ్యాండోవర్డ్ నేసుకున్నారు. ఈ కారులో ఏమీ కాలేదనీ వెచ్చమనండి.

(కాంగ్రెస్ సభ్యులనుండి తేవ్ అంతరాయం)

అంకా వీన్న తరువాత మాట్లాడమనండి. ఇలా అడ్డుకోవడం స్వాయం కారు. వారు చెప్పేది వేనాలో? మేము చెప్పేది వారు వినరా? ఆ నలుగురు కారులో, భీమవరం, ఏలూరు వెళ్ళారు. ముగ్గురు కారులో, తప్పకాగారు. *** బస్సులో, వెళ్ళారు. అయిన శాసనసభ సమావేశాలు వున్నందున బస్సులో, హైదరాబాదు వచ్చారు. షబుగ్గం, రాజు, బాబు కారులో, తప్పకాగారు. వేరు త్యాగివ పరిస్థితిలో కారులో, సంతోష్ నగర్ లోనీ నాగలక్ష్మి అనే మహిళ యింటికి వెళ్ళారు.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులందరూ ఒకేసారి లేవీ నీలబడి అభ్యంతరం తెలిపారు)

వమ్మ మాట్లాడనేయండి. నేను చెప్పేది వినండి. నాగలక్ష్మి యింటి లోపలికి షబుగ్గం వెళ్ళాడు. రాజు, బాబు కారులోనే వున్నారు. తప్పకాగి ఆ మహిళ ఘోర ఆత్మాహార ప్రియత్నం నేసాడు. ఆమె పట్టి అసభ్యంగా ప్రవర్తించాడు. అంతలో, నాగలక్ష్మి కుమారుడు శ్రీధర్ అడ్డుకుంటే, శ్రీధర్ ను కూడా కొట్టాడు. కారులో, వున్న రాజు, బాబు కూడా శ్రీధర్ ను కొట్టిబోలే మటుపట్టి వుండే బస్సువాసులు అడ్డుకొని, కారును పగల గొట్టి, షబుగ్గాన్ని పట్టుకొని వోల్టేజీలకు అప్పగించారు. రాజు, బాబు మాత్రం తప్పించుకొని పారిపోయారు. బస్సువాసులు షబుగ్గాన్ని వోల్టేజీ సౌఖ్యంతో, హ్యాండోవర్డ్ చేస్తే, *** వోల్టేజీలను బెదిరించి పెట్టి నేను పెట్టించారు. అయిన అన్న పురుషోత్తమ రెడ్డి కారును హ్యాండోవర్డ్ నేసుకున్నారు. పురుషోత్తమ రెడ్డి స్వదస్తూర్ గో, వోల్టేజీ సౌఖ్యంతో యిప్పిన రిపోర్టు వుంది. వదువుతాను వినండి.

(కాంగ్రెస్ సభ్యులనుండి తేవ్ అంతరాయం)

అధ్యక్షా, నేను చదివేది వేనండి.

(అధికార పార్టీ మరియు కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులనుండి యింతర్వేషన్స్)

"Received the following articles from Circle Inspector of Police, Santoshnagar Police Station, stopped by some miscreants at Santoshnagar Colony, today...."

***Expunged as ordered by the Chair.

ఆ కారులో మూడు సూట్ కేసులు వున్నాయి. ఒక బాక్సు, ఆల్మజ్యోకి సంబంధించిన సేవర్స్ వున్నాయి ప్రసాదం వుంది. అది టాటా ఎస్టేట్ కారు.

(ఇంటరవ్యూస్)

అధ్యక్షా, ఇది న్యాయం కాదు.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులందరూ వోడియం వద్దకు వెళ్లి గౌరవ ఉపసభాపతితో వంద్రామోహన్ రెడ్డిగారిని మాట్లాడడానికి ఎలా భయపడడంకూ వాదించసాగారు)

నేను చెప్పేది పూర్తిగా వినాలి. ఈ విషయం ఇంటితో వదిలిపెట్టే ప్రసక్తి లేదు. సి.బి.సి.ఐ.డి. దర్యాప్తు జరిపించాలి. అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో నాకు సమాధానం కావాలి.

అధ్యక్షా, ఈనాడు సేవర్ కటింగ్ తమకు పంపుతున్నాను. షబ్బుగం అనే వ్యక్తి నాగలక్ష్మిగారి యింటికి వచ్చి అసభ్యంగా ప్రవర్తించాడు. ఆయన కుమారుడిని కొట్టాడు. త్రాగిన మైకంలో వున్న షబ్బుగాన్ని స్థానికులు పోలీసులకు అప్పగించారు. ఈనాడు సేవర్ లో, షబ్బుగం త్రాగి ఆమెపైన అత్యాచారం భయపడేయినట్లు వచ్చింది. త్రాగినందుకు వారేపైన పోలీసులతో యాక్ట్ ప్రకారం కేసు పెట్టలేదు. ఇంటిపైకి దొమ్మకి పోయినందుకు కేసు పెట్టలేదు. అత్యాచారం భయపడడానికి ప్రయత్నం చేసినందుకు కేసు పెట్టలేదు. *** పోలీసులను బెదిరించి పెట్టి కేసు మాత్రం పెట్టించారు. ఎవరినైతే షబ్బుగం కొట్టాడో, అతనిపైద తీరిగి పోలీసులు కేసు పెట్టడం జరిగింది. అందువల్ల తప్పుకుండా సి.బి.సి.ఐ.డి. దర్యాప్తు జరిపించవలసిందిగా హోం మినిస్టర్ గారిని కోరుతున్నాను.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులందరూ తమ తమ స్థానాలవద్దకు వచ్చారు)

దర్యాప్తు జరిపించే వరకు వదిలిపెట్టే ప్రసక్తి లేదు. భతంలో రమేష్ రెడ్డిగారి పియస్ కారులో బాటిల్ దొరికితే *** ఆరోపించారు. నేను *** త్రాగారని చెప్పడం లేదు. ఆయన అనుచరులు ఆయన సమక్షంలో త్రాగితే మాత్రం వారుకున్నారు. ఆరోజు *** రమేష్ రెడ్డిగార్ల త్రాగారని ఆరోపించారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా... వంద్రామోహన్ రెడ్డిగారు చెప్పింది నేను నోట్ చేసుకున్నాను.

డాక్టర్ ఎస్. చంద్రమోహన్ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, హోం మంత్రిగారు సి.బి.సి.ఐ.డి. దర్యాప్తు జరిపించాలి. అంతదాకా ఒప్పుకునే ప్రసక్తి లేదు. సి.బి.సి.ఐ.డి. దర్యాప్తు విషయం ఖచ్చితంగా హోం మినిస్టర్ గారు చెప్పాలి. నేను ఒక్కమాట చెబుతున్నాను. రమేష్ రెడ్డి ఏనాడూ త్యాగభేదు. ఆయన పియస్ త్యాగిణ్ణే సి.బి.సి.ఐ.డి. దర్యాప్తు జరిపించారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- నోట్స్ యివ్వండి.

డాక్టర్ ఎస్. చంద్రమోహన్ రెడ్డి:- త్యాగి ఒక మహిళ ఘేద అత్యాచారం చేయబోతే పెట్టి ఫేస్ పెట్టారు. సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిర్ కౌరకు ఆదేశించమనండి. ఫెకపోజే వినే ప్రసక్తి లేదు. హోం మినిస్టర్ గారు సి.బి.సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిర్ కౌరకు ఆదేశించే వరకు ఒప్పుకునే ప్రసక్తి లేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నోట్స్ లేనుకున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:- The House is adjourned to meet again at 11.30 a.m. today.

(The House was adjourned at 10.43 a.m. to meet again at 11.30 a.m. on 21.8.1996)

(The House re-assambled at 11.30 a.m. with Hon'ble Deputy Speaker in the Chair)

1996-97 సంవత్సరమునకు బడ్జెట్, సమర్పణ

(Hon'ble Members belonging to Congress Party were on their legs asking for an opportunity to speak. While the Hon'ble Minister for Finance and Legislative Affairs was reading out Budget Speech, 1996-97, some of them went to the Speaker's podium requesting for an opportunity. Sri D. Nagender and Sri R. Damadora Reddy tore copies of Budget Speech into pieces and flung them into air, while the Budget Speech was going on).

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- వారి సేరు ఘేద ఏదైనా ఉంటే రికార్డులనుండి ఎక్స్ పంక్షన్ చేస్తున్నాను.

(కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసనసభ్యులు తమ స్థానాలవద్దకు వెళ్లారు)

Minister for Finance (Sri P. Ashok Gajapathi Raju):-

Sir,

I rise to present the budget of the Government of Andhra Pradesh for the year 1996-97.

2. Budget formulation is a daunting task as Finance Ministers are called upon to apportion scarce resources among intensely competing demands. Honourable members are aware that a variety of inputs - political, economic and financial - go into the budget exercise. This time around, even as my task remained challenging, I have been helped in the exercise by a totally new input in the form of the invaluable feedback that the Government has received to the white papers.

3. As this House devoted an entire session last month to discussing the white papers, I do not intend to go into their contents here. But I want to take this opportunity to recall a few facts. The idea of publishing an umbrella white paper on state finances, along with supplementary white papers on other important sectors, was mooted by our Chief Minister. With the benefit of hindsight, I can now say that it was a brilliant idea that inspired the trust and confidence of the people at large. Admittedly the concept of white papers is not new. There have been white papers in the past but they were predominantly political documents published by a new Government to point out the misdeeds of its predecessor. This was the first occasion when white papers were published with entirely a political motivation and with the honest intent of involving the people in the decision process. We were overwhelmed by the enthusiastic reception that the white papers received from all cross-sections of people. A lot of organisations and institutions spontaneously organised meetings to discuss the papers. A large number of people wrote to the Government, while several gave us the benefit of their oral advice. Many intellectuals within the country and abroad lauded this exercise and thoughtfully commented on the issues, on the T.V. and in the newspapers. Both the print and electronic media played an extremely constructive role in generating a very active debate and discussion. Hon'ble members of this House gave us the benefit of their counsel in the last session of the Assembly. The Government in general, and this budget exercise in particular, were enriched by the quality and quantum of response from across the country to the issues raised in the white papers. I want to take this opportunity to thank everyone who participated in some way or the other in this wide ranging process of consultation. I also want to add that this innovative exercise is a testimony to our Chief Minister's abiding commitment to transparency in administration and to enlisting peoples' participation in governance.

4. The raising of the price of rice has understandably caused consternation to the poor. But at this House will

appreciate, we have had to do this as part of the larger process of fiscal adjustment while maintaining our commitment to the poor. No adjustment process can be totally painless. But it is our Government's endeavour to streamline the adjustment process so as to bequeath an enduring legacy to the future generations. I want to reiterate here that poverty eradication remains the centerpiece of our Government's policy.

5. Towards fulfilling this objective, the Government, as I see, has a three-fold task. The first is to provide a robust social safety-network of welfare schemes aimed to poverty alleviation. The rice subsidy scheme and other programmes aimed at giving the poor access to minimum basis needs falls into this category. The second is the task of development and poverty eradication, not just limited to giving the poor supplemental income through subsidies, but aimed at enhancement of their income earning capacity. The Government's entire development strategy is targetted towards this. The third task is that of administering these welfare schemes and development programmes through efficient, responsive and sensitized delivery systems. One of the challenges of budget making is the apportionment of resources between welfare schemes such as the rice subsidy scheme, development schemes such as building irrigation, roads and other assets and the cost of establishment. Honourable members will have several opportunities in the course of this budget to test our Government's commitment to the poor and the sensitivity and sympathy with which we have tried to strike a balance between the three tasks listed above.

6. I wish to reiterate our Government's commitment to the prohibition policy. During the debate on white papers, there were many who had argued that prohibition, as a policy, had failed in different parts of the world at different times and that based on these experiences, we should also retract our policy. But our Government is determined to pursue the prohibition policy with all sincerity and honesty. As honourable members will appreciate, a deep social change can be brought about only if there is support from all cross-sections of society. May I take this opportunity, sir, to request the cooperation and commitment of this entire House in making prohibition a mass movement.

ANNUAL PLAN

7. The revised outlay for Annual Plan 1995-96 is Rs. 2,720 crores compared to the original outlay of Rs. 3,159 crores. We took this House into confidence on the reasons that forced us to downsize the Plan. Among them are shortfall in receipts under sales tax and Stamps and Registration, sluggish response to small savings in view of competing avenues for saving and non-sanction of the A.P. - 3 project by the World Bank. The most important reason, however, is the renegeing by the Planning Commission on the assurance given to

us about additional plan support of Rs. 750 crores. Of this assured support, the Planning Commission had given a sum of only Rs. 114 crores, leaving a huge gap of Rs. 636 crores. As this House is aware, based on its resolution on 15 June, 1995 to request the then Prime Minister to use his good office with the Planning Commission to honour its commitment of giving additional central support of Rs. 750 crores without linking it to the recommendations of the Tenth Finance Commission, the Chief Minister took up the issue with the Prime Minister, Finance Minister and Deputy Chairman, Planning Commission of the previous Union Government. We reiterated our demand with the Prime Minister and Finance Minister in the new Government at the Centre. Government of India have not yet responded positively to the issue. I assure the House that we will continue our vigorous efforts to get our Government's legitimate share of central support to State Plan.

8. The budgetary allocation for Annual Plan 1996-97 has been fixed at Rs. 2,988.77 crores, which is higher by 9.7 per cent, than the Plan presented in the Vote-on-Account budget of Rs. 2,724.80 crores. Allocations for irrigation, women development and child welfare, youth welfare, minority welfare, housing have all been significantly stepped up over the levels of last year.

PRAJALA VADDAKU PALANA AND SRAMADANAM

9. The two unique programmes, 'Prajala Vaddaku Palana' and 'Sramadanam', launched under the inspiring leadership of the Chief Minister, evoked very enthusiastic response from the public. The PVP, as it is now popularly known was initiated with several aims. The grievance redressal mechanism of the Government had atrophied because of long years of disuse and abuse. Governmental machinery, especially at the cutting edge level, had lost the sensitivity and sense of urgency necessary to address the common man's grievances with sympathy and understanding. The common man consequently came to look upon the Government as an alien, if not a hostile, institution. The first aim of PVP is to sensitize the Government's delivery systems to the problems of the common man, and at the same time to let the people know that this Government will spare no effort to solve their problems. The second aim of PVP is to spread awareness among the people of the Government's Welfare Schemes and development purposes so that they make informed choices. That takes me to the third aim of PVP which is to make the administration accountable to the people. Further, PVP, providing as it does an occasion for all functionaries of the Government to visit a village at one time, is also targetted at checking the services provided by the Government and supervising the schemes administered by the Government. Lastly, PVP is a genuine attempt at decentralization as it is also intended to formulating a comprehensive development plan for the village.

10. During the three rounds of Prajala Vaddaku Palana so far, 67,856 financial community needs costing Rs. 460.06 crores were sanctioned, of which 53,241 were grounded by June 1996. Of the 1,58,971 non-financial community needs identified, 1,24,102 were redressed. Out of the 49,79,627 family needs represented, 32,55,038 needs were redressed by June 1996.

11. To ensure that at least one work prioritized in the community needs is sanctioned per habitation of more than 200 population, Government have created a Prajala Vaddaku Palana fund and released Rs. 32.04 crores during 1995-96 and Rs. 11.49 crores up to July during 1996-97.

12. Sramadanam, the twin of PVP, was also launched with several objectives in view. First and foremost, it is a genuine attempt at making development people centred. Honourable membes will note that one of the serious deficiencies of all development programmes across the cuntry has been the lack of involvement of the people. Even as huge sums of money have been spent, the benefit that the common man got was disproportionately small. Time does not permit me to define all the involved issues in this complex debate. Suffice it to say that the main aim of Sramadanam scheme is to give people a sense of involvement in the development process. It is they who decide the priorities. It is they who are involved in determining the size of the scheme or activity. And most important, it is they who execute the scheme with support from the Government.

13. By enlisting people's participation, Sramadanam has contributed very meaningfully to harnessing the vast storehouse of human potential for development. Besides, being a localized, people centred effort, Sramadanam has resulted in reduction of costs and increase in productivity levels.

14. During the first round of Sramadanam in January 1996, 25,898 works were taken up costing Rs. 56.91 crores, of which Rs. 32.39 crores came by way of contribution from public in the form of labour, material or cash. So far 19,185 works have been completed. During the second round in July 1996, 53,375 works were taken up costing Rs. 60.81 crores, of which Rs. 53.02 crores is the contribution from public. So far 42,987 works have been completed.

15. Government also created a 'Sramadanam Fund' to give a matching share to the 50 per cent or more contribution made by public for creating durable community assets. From the fund, an amount of Rs. 8.97 crores was released during 1995-96, while Rs. 11.10 crores has been released during the current year as upto the end of July 1996.

IRRIGATION

16. The aim of the Government is to fully exploit the total irrigation potential of the State, estimated at 217 lakh acres. Of this, we have so far been able to harness irrigation facilities for an area of 121 lakh acres. Full exploitation of irrigation to the potential level of 217 lakh acres will need an investment of the order of Rs. 45,000 crores.

17. Government attach top priority to works under the Sriramsagar Project (SRSP), Srisaïlam Right Bank Canal (SRBC) and National Water Management Programme (NWMP) as reflected in an allocation of Rs. 95 crores during this year. Besides, Rs. 100 crores has been allocated for the Telugu Ganga Project (TGP) which will irrigate 60,000 acres in the first phase. The construction of the Srisaïlam Left Bank Canal (SLBC) is being expedited for providing irrigation for about 3 lakh acres in Nalgonda district in addition to providing drinking water to the flouride affected areas in the village enroute. I am happy to inform the Hon'ble Members that water under the Priyadarshini Jurala Project (PJP) was released recently. The balance works will be completed soon to bring 44,000 acres of land under irrigation in the drought prone areas of Mahaboobnagar district. In order to utilise the surplus waters of Krishna basin, importance is being given to the construction of Galeru Nagari Sujala Sravanti Project (GNSS), Handri Niva Sujala Sravanti (HNSS) and Veligonda Projects. The proposed Pulichintala Balancing Reservoir will help consolidate the ayacut under the Krishna delta. A provision of Rs. 11.50 crores has been made for Vamsadhara Stages I and II. The Bheema Lift Irrigation Scheme is being posed for external assistance from the OECF of Japan.

18. Government have taken up 74 on-going projects in major, medium, minor and lift irrigation sectors under the RIDF scheme, with assistance from NABARD of Rs. 207 crores. The projects are expected to be completed by the end of the current financial year bringing a total ayacut of 2,43,037 acres under irrigation. The loan agreement for financial assistance from the Overseas Economic Cooperation Fund (OECF), Japan for the modernization of KC canal was signed on 26.3.96 and work under this project is going to be accelerated.

19. Honourable members are aware that command area development has historically been the weakest link in the irrigation sector. Our activity so far has largely been confined to ayacut development by reclamation and a one time sanctioning of loans for land development. The regular maintenance of the irrigation systems and effort at soil conservation and land development have, however, got neglected. Our Government has evolved a 2-pronged strategy to address this malady. The first is to entrust the maintenance and repairs of the systems to farmers committees. As a beginning in this direction, Government will earmark an irrigation expert exclusively for each major command to guide and advise the

farmers. But the works themselves will be managed and got executed by the farmer committees. In the first phase, Government will decentralize the maintenance and repairs of branch canals, distributories and drains. Based on the experience here, farmer participation will be deepened by entrusting even main canal maintenance to them. The second component of the Government's strategy is to give adequate financial support to the farmers for this purpose. I will return to this issue later in my speech but for now I want to say that Government have stepped up the allocation for command area development to Rs. 13 crores and for the maintenance of drains to Rs. 22 crores.

20. The 'APWELL' project, undertaken with Dutch assistance aims at drilling 5,400 borewells in the seven districts of Krishna, Mahaboobnagar, Anantapur, Prakasam, Nalgonda, Chittoor and Cuddapah at a cost of Rs. 52 crores. This investment will create an irrigation potential of 40,500 acres.

ENERGY

21. In order to bridge the demand-supply gap, our Government has been aggressively pursuing a policy for new capacity creation. With the recent commissioning of the first gas turbine of 46 MW at Jegurpadu under the GVK Project, our State becomes the first to get the benefit of power generation from out of the 8 fast-track projects in the private sector. In addition, 43 MW of wind power and 4 MW of mini-hydro electric power have been added to the supply grid.

22. The Government remains committed to completing the ongoing Kothagudem power station (Phase V) at the earliest possible. The APSEB has estimated that it requires roughly Rs. 500 crores to complete and commission the project. The Power Finance Corporation has sanctioned assistance for this project and an amount of Rs. 133 crores has already been released. We expect that 250 MW of capacity will be commissioned by the end of January 1997 and the balance by the end of April 1997.

23. APSEB has also given approval for 8 short-gestation power projects with an installed capacity of 1,623 MW which were selected on an open tender basis. In addition to these short-gestation projects, 27 mini power plants, each costing less than Rs. 100 crores, have been cleared recently which will add 858 MW of power. The A.P. Gas Power Corporation has also finalised a plan for capacity expansion by 160 MW which is scheduled to be operational in February-March 1997. All these fresh initiatives on capacity augmentation are in addition to our continuing effort for setting up of bigger-size power stations. The power purchase agreements for the 1,000 MW Hinduja National-Power Project; and 1,000 MW Shimadri Project to be set-up by NTPC are being negotiated. Both these coal-fired plants will be coast-based at Vizag. Similarly we are going to finalise the power purchase agreement with BPL

for their 500 MW plant at Ramagundam and with GVK and Besicorp for 500 MW each at the port town of Krishnapatnam very soon. All these projects will bring about a dramatic change in the power scenario by the turn of the century.

24. The demand-supply gap in the power sector would have been much worse but for the tenacious efforts of the Chief Minister to increase the efficiency of generation, transmission and distribution. Despite many other issues warranting his attention, he monitors the system on a daily basis on his computer. APSEB touched a remarkably impressive plant-load factor of 78.16% during 1995-96, the best in the country. To sustain the high level of generation during the last summer months, an innovative, though costly, fuel movement plan was worked out for transporting coal to the Rayalaseema power plant which involved movement by rail and ship to the power station from the coal fields in Orissa.

25. Despite several constraints on the supply side, the distribution of electricity has been streamlined to ensure a minimum of 9 hours of uninterrupted supply to agricultural consumers. To make this possible, the low tension distribution lines have been strengthened with a large number of distribution transformers. An inventory of transformers is also being maintained at important locations to facilitate replacement of damaged transformers within 48 hours.

26. Unauthorised tapping of electricity and large scale theft and pilferage of power continue to be major impediments to improving the efficiency of APSEB. The Government is determined to curb this practice and has advised APSEB to work out an action plan in the best interest of all consumers. For the benefit of agriculturists, a scheme has been evolved to regularise all unauthorised pumpsets on payment of Rs. 2,000 per horse power. This scheme will be open till 30th September, 1996, whereafter the Board will take recourse to punitive measures. I want to take this opportunity to request public cooperation to this very reasonable amnesty proposal.

27. For better service and efficient monitoring, a system of comprehensive energy audit is being introduced covering the entire chain of generation, transmission and distribution. This programme, which is the first of its kind in the country, is being introduced in a phased manner so as to determine and pinpoint the losses being incurred during transmission at Extra High Voltage, during sub-transmission upto 33 KV, primary distribution at 11 KV and also during secondary distribution at low tension. Such an energy audit will help us identify areas where system improvements are needed and also where pilferage is rampant. This will also help the Board enforce accountability in the functioning of the system at each level. During 1996-97, apart from complete metering arrangements upto 11 KV distribution line, it is proposed to provide metering to 10,000 distribution transformers out of the total of 1,45,217. The remaining distribution transformers are also going to be metered under a time bound programme.

INDUSTRIES & COMMERCE

28. Our Government announced a new industrial policy - Target 2000 - to attract new investments into the state. The salient features of the policy are promotion of large private investment in infrastructure sectors including power, ports, and roads; improvement of financial and other services in the State; providing international quality infrastructure by developing large industrial parks in private or joint sector; constitution of State Investment Promotion Committee and State Investment Promotion Board for speedy decision making; single window services through centralised documentation and clearance centre; scientific taxation system and special concessions for entrepreneurs from weaker sections of the society.

29. In the area of mineral development, Government will encourage joint sector participation with the AP Mineral Development Corporation for scientific exploitation of reserves in the State. The best technology and investment for the development of mineral wealth from all over the world will be identified and invited for participation, especially in the development of bauxite, diamond, gold, beach sands and barytes. It is expected that the mineral sector will be the engine of industrial development in the State.

30. Experience from other countries and even other states in the country indicates that the industrial park approach is a successful instrument for promoting industrialization. As a major effort in this Direction, Government Plan to develop large scale industrial parks over areas exceeding 10,000 acre with dedicated infrastructure facilities by way of power, roads, industrial water and telecom. The 5 pilot projects in this regard are coming up at Krishnapatnam, Kakinada, Nagarjuna Sagar, Tirupathi and Visakhapatnam.

31. Government are also concerned about the large incidence of sickness in the industrial sector. This can be attributed to a variety of factors including management failures, marketing problems, financial constraints or obsolete technologies. There cannot be a single formula that can be applied to revive every industry. Every industry warrants a unique treatment and package. Nor is it prudent or efficient to try and revive every industry that is sick. Some industries just need to be phased out. Having said that, I want to add that whenever any industry can be usefully and efficiently revived with an appropriate package of management and financial inputs, Government will extend all the necessary support to put the package through. Government have so far taken a positive view in extending the necessary concessions and reliefs in revival packages for industries approved by BIFR or inter-institutional consortia. We will step up our efforts in this direction so that the large quantum of non-performing assets are put back into efficient production and give buoyancy to economic activity in the State.

PUBLIC ENTERPRISES

32. Honourable members have already been apprised of the State of our public enterprises through the white paper on the subject. The return that the Government gets on the huge investment made so far is marginal, warranting a thorough review of our policy towards public enterprises. The objectives with which some of these enterprises were started are no longer relevant. In other cases, the enterprises have failed to deliver the desired results. Government's policy is to restructure those enterprises which can be usefully and efficiently restructured and phase out the others. Government have accordingly constituted a working group to examine the performance, objectives and future potential of each enterprise and to recommend an appropriate action plan. Where the report of the Committee has been received, it has been entrusted to a Cabinet Sub-committee for deciding on an operational action plan.

33. I want to reassure everyone concerned, through this House, that Government's policy towards public enterprises will aim at comprehensive restructuring while at the same time keeping in view the interests of the employees.

AGRICULTURE AND MARKETING

34. Even as we have achieved pre-eminence in agriculture production, productivity, especially in rain-fed areas, continues to be abysmally low. Government attach utmost importance to the improvement of farm productivity in dry land areas through watershed approach and popularisation of sprinkler and drip irrigation systems. It is proposed to take up improved farm practices in 94 selected watershed areas of the state with an outlay of Rs. 14.30 crores and supply of sprinkler and drip irrigation systems to cover 12,160 hectares of land with an outlay of Rs. 5.8 crores.

35. In the area of dry-land farming, the Government is very keen on introducing the Israeli system of cultivation and water management which has become popular throughout the world. The Government has recently commissioned a study by a noted consultant group of Israel on a pilot basis. The study will help us optimize production with economic use of water.

36. Popularisation of the higher end of agricultural production system, like Floriculture, Mushroom and Tissue culture remains our thrust. For decentralised dispensation of various incentives like sales tax exemption, electricity rebate and investment subsidy, the Director of Horticulture has been given the necessary authority in this regard. I am happy to inform this House that 3 Floriculture units set up at a cost of Rs. 22.45 crores have started exporting cut flowers. 21 more such projects are under various stages of implementation.

37. Government plans to operationalise 117 new market yards during the course of this financial year. The existing market yards are also being modernised and upgraded by installation of electronic weighing machines and computer connectivity for accessing up-to-date information on prices of various commodities. Cold storage facilities are being created through private participation to preserve fruits and vegetables so that farmers are enabled to get a better return.

ROADS AND PORTS

38. The phenomenal growth of motor vehicles is exerting enormous pressure on the existing system of state highways and major district roads. Liberalisation of the economy has exacerbated the pressure on the transport and road network. The over-burdened roads network has to be strengthened and developed to meet these fast growing requirements. Our Government has worked out a comprehensive project for upgrading and strengthening 1,350 kms. of state highways and important major district roads which is under final stages of discussion with the World Bank. An agreement with the World Bank will be signed by January 1997. Construction is expected to be completed in three years.

39. The Rajiv Rahadari, connecting Hyderabad - Karimnagar - Ramagundam, under implementation with ADB assistance will be completed in all respects by the end of this calendar year. The other component of the ADB assisted Roads Project, the Kakinada - Rajanagaram Road connecting the newly developed Kakinada port with National Highway 5 is scheduled for completion by November 1996.

40. Even as we are widening and improving the road network, our Government is also focusing on the maintenance of the existing network, including filling up of potholes, normal maintenance and special repairs. Keeping in view several years of backlog on maintenance, the provision for non-plan maintenance has been stepped up substantially to Rs. 250 crores.

41. Phase-I of the Kakinada Port Project, with assistance from the ADB, comprising 3 berths has been completed. I am happy to inform the House that the project will be ready for commissioning in the course of the next few months. With this commissioning, it is expected that Kakinada will develop into a major port for handling liquid cargo, including petroleum, LPG, phosphoric acid and chemicals.

42. It is our Government's policy to actively encourage private initiative in the development of our infrastructure sectors. Privatisation will not only bring in the much needed financial resources but will also give our state economy a competitive edge by bringing in contemporary technologies and efficient customer services. Privatisation will be done on a patently transparent basis so that we get the best and most efficient packages at competitive prices. Privatisation will

not be confined to building new assets; it will also be extended to maintenance of roads and bridges on contrcats that will be given out for reasonably long periods such as 5 years.

43. Just like roads, ports will also be thrown open for private investment. Our State is endowed with a long coast line which; if properly exploited, can buoy up economic activity. It is a matter of pride to all of us Andhras that as much as a third of the international trade of the country is handled by just 2 of our ports, Visakhapatnam and Kakinada. But as I said, even this is far short of our potential. We need to improve many of these ports and develop new ones, each with a clearly identified market niche. Krishnapatnam has already been entrusted to a private party for integrated development of the port and industries in the hinterland. Beyond this, the first phase of port development includes Nizampatnam in Guntur District and Machilipatnam to handle cement, clinker and coal. The port at Rava in East Godavari will cater to the needs of ONGC, while the port at Vadarevu will be earmarked for ship building industry. The port at Gangavaram - Mutyalammappalem will be developed to cater to the overflow of the Vizag port as well as fresh business.

FORESTS AND ENVIRONMENT

44. Based on the lessons of experience, Government have effected a major shift of emphasis to enlist the participation of communities in the development and preservation of forests. Under the World Bank aided AP Forestry Project, 3.25 lakh acres of degraded forests are programmed to be covered by regeneration through Vanasamrakshana Samithis comprising village communities. It is estimated that a total of 1 crore acres of forest is in a degraded condition. It is Government's endeavour to improve a total of 35 lakh acres of degraded forest by the turn of the century under the Joint Forest management programme. The target under this programme for the current year is 10 lakh acres.

45. Australian aid for the Hyderabad waste management project has been tied up. The project involves establishment of treatment, storage and disposal facility for the management of hazardous wastes generated in Hyderabad, Medak and Ranga Reddy districts. When completed, this will be the most modern facility of its type in the country. Also under implementation is the World Bank assisted Industrial Pollution Control Project which aims at upgradation of facilities, modernization of techniques and enhancement of skills in the Pollution Control Board. The Hussain Sagar Lake Conservation Project has been posed to Government of India for securing external assistance.

PUBLIC DISTRIBUTION SYSTEM

46. In order to make the rice subsidy scheme more broad based and reach out to all the poor, Government raised the

family income norm for eligibility for white ration cards from Rs. 6000 to Rs. 11,000 per annum. One of the major components of the PVP programme in March this year was the identification of eligible poor people who were earlier left out of the subsidy scheme. As a result, 14.94 lakh new white cards and 6.68 new pink cards were issued. The coverage under the white cards now stands at 112.66 lakh poor families.

47. Government of India convened a conference of Food and Civil Supplies Ministers of all states earlier this month to discuss major revisions in the public distribution system policy. The main components of the proposed revised policy are (a) reduction of existing taxes, cess etc. to 2 per cent; (b) defining poverty line at an annual income of Rs. 6,000 for eligibility under the subsidised public distribution system; (c) raising the central issue price of rice to Rs. 743 per quintal; and (d) raising the levels of procurement.

48. These proposals are inimical to our antipoverty programmes and our Government took a strong position at the conference which can be summarised as follows:

- (i) There should be no insistence on reduction of taxes to 2 per cent. The states should continue to have autonomy in deciding their taxation policies to enable them to develop the rural infrastructure necessary for the Public Distribution System.
- (ii) The entire requirement of rice for the white card holders in Andhra Pradesh, who are below the poverty line, estimated at 25 lakh tonnes should be supplied at half the central issue price.
- (iii) The proposed enhancement of the central issue price to Rs. 743 per kg. is not acceptable.
- (iv) A policy of systematic incentive and disincentives should be evolved for the procurement of foodgrains.

49. We have also taken up with the Centre the issue of bringing a parity in the levels of subsidy for rice and wheat. We have noted that historically the subsidy component on wheat has been higher than on rice. Even in the era of desubsidisation, the subsidy on rice is being scaled down much faster than that on wheat. We will continue to pursue our efforts with the Centre to bring equity between rice and wheat consuming states.

WOMEN WELFARE

50. The feminisation of poverty cuts across regional, geographical, caste, class and age barriers, culminating in the tragic neglect of the girl child. The continued neglect over centuries of our female children and women has resulted in a socio-economically deprived and biologically weak species.

Because the present and future of our society are so intricately linked with the nurturing of the female, no poverty alleviation strategy can be successful or meaningful unless it addresses gender relations, redresses the balance and brings women to the forefront of development. Facilitation of women's equal development with men and giving them access to an equitable share of resources is the goal of our Government's Action Plan for Women.

51. Government have issued orders directing all industrial promotion and welfare agencies to 'reserve' 33 1/3 per cent of their assistance to women. All Government benefits such as titles for assigned land and development loans will be given in the name of women. The earlier 30 per cent preference for women in Government jobs and in education has been amended to 33 1/3 per cent 'reservation'. At our initiative, Government of India has also decided, in principle, to order reservation of one third of vacancies for women in Central and All India Services. I am happy to inform the House that initial reports from APSRTC indicate that the recently recruited women drivers and conductors are, in fact, performing better than men. These efforts will not only neutralize generations of disadvantage but also give our policy formulation and implementation apparatus a positive gender bias.

52. In order to bring women into the mainstream of society, greater attention has to be focussed on the girl child. An amount of Rs. 25 crores has been allocated under the Girl Child Protection Scheme. This comprehensive scheme will provide security and access to integrated education to girls from indigent families. The release of the amounts will be staggered at various stages of the girl's studies up to the age of 20 years. A lumpsum of Rs. 20,000 will be given on completion of 20 years of age for career promotion and marriage.

53. The ongoing DWCRA programme for women which has recorded notable success in enlisting the participation of women in the development process will be further expanded. We are planning to cover 25,000 DWCRA groups with a corpus of Rs. 25,000 each. The budget provision of Rs. 6 crores for the purpose will be enhanced as and when we receive central support.

54. Government propose to bring up legislation shortly to establish a State Commission for women. The Commission shall have powers to examine the existing laws and ensure opportunities for women as par with men in all areas, including employment and economic activities. The Commission shall also have powers to investigate atrocities against women and recommend appropriate remedies to Government to substantive as well as procedural issues.

YOUTH WELFARE

55. Constituting about 35 per cent of our population, youth is a vast store house of potential for nation building. With a view to constructively channelising their energy and enthusiasm, Government have formulated a comprehensive youth policy. The policy envisages activisation of youth associations at the village level and mandal federations at the mandal level aimed at endowing the youth with skills for self-employment. Training will be imparted in the local ITIs and Polytechnics. Provision of self-employment avenues for youth will be dovetailed with the activities of the state financial institutions such as APCOB, APSFC etc. As well as 50 per cent of the total training activities under TRYSEM and DRDA. 50 per cent lending of KVIB and 50 per cent margin money from APSC/ST/Minorities and Women Welfare Corporations for training-cum-production have been earmarked for youth activities. Besides, the Department of Youth Welfare is also earmarking funds towards training-cum-production units for subsidy and margin money.

56. Youth Associations with generate savings will be given a matching contribution of Rs. 15,000 each. In the first phase, 330 Mandal Federation and 660 Youth Associations will be covered. Youth hostels one in each district, will also be constructed wherever they do not exist.

57. In addition to these economic welfare schemes, the Youth Associations will also be actively involved in Shramadanam and constructino/maintenance works at the local level. The Youth Association will execute the various employment guarantee programmes of the Government at the village level such as rural link roads, village streets/pavements, drainage and sanitation works, drinking water projects and other community based projects. Administrative orders have already been issued for utilising assets created by Youth Associations for Government purposes. The Government have ordered that 5 acres of Government land be identified at the Mandal level for youth activities. 50% of the budget available for SSI units by State financing agencies such as AP State Co-operative Bank will be earmarked for Youth Associations.

58. The total allocation for youth welfare is Rs. 150 crores. Rs. 75 crores of this is exhibited explicitly in the Plan Budget of youth welfare department and this amount will be dovetailed with an equal amount of Rs. 75 crores from the budgets and programmes of other departments and public enterprises.

SOCIAL WELFARE

59. The Scheduled Castes and Scheduled Tribes constitute the most vulnerable and disadvantaged of all our weaker sections. Our policy in this sector is aimed at interventions that neutralise generations of disadvantage and make them

join the mainstream of society as dignified, useful and relevant citizens. A long term policy for the development of Scheduled Castes and Scheduled Tribes was announced by the Government earlier this year.

60. Our Government is of the firm conviction that promotion of education among Scheduled Castes is of critical importance for their social and economic emancipation. About 57 per cent of the Social Welfare Department's total budget is earmarked for the education of Scheduled Castes. Wide ranging facilities are being provided such as fee concession, scholarships, hostel facilities, free supply of text books/note books, dresses to boarders, etc. There are now 2,209 hostels, 114 residential schools, 4 residential ITSSs, 3 residential polytechnics and 6 residential junior colleges which cater to Scheduled Caste students. In order to improve the delivery systems and enforce accountability, the management of hostels and disbursement of scholarships have been computerised effective this year.

61. A wide range of vocational training programmes has been taken up to enable Scheduled Caste candidates get gainful employment. Coaching for Civil Services examinations is under implementation through the A.P. Study Circle, Hyderabad and the pre-examination training centres in the districts. It is with a sense of pride that I inform this House that as against the 27 candidates who appeared for the viva-voce test from the A.P. Study Circle this year, 17 candidates were selected for the Civil Services. This is the highest success rate of any Government sponsored Study Circle in the country.

62. The following is a listing of the important initiatives of the Government in the social welfare sector since the vote-on account budget:

- (i) Government have decided to establish one college hostel for S.C. girl students in every district headquarters. This will give the critical and much needed impetus to higher education among S.C. girls;
- (ii) Government have been encouraging inter-caste marriages to foster social and sociological integration. We have also written to the centre to provide financial support to be given as incentive for inter-caste marriages;
- (iii) Government have decided to sanction one community hall with an outlay of Rs. 1.00 lakh in each of the Assembly constituencies with 50 per cent Government funds and the remaining 50 per cent coming either from the Constituency Development Fund or by way of contribution from local bodies or contribution from the public by way of 'Sramadanam';

- (iv) 44 Social Welfare Residential Schools have been upgraded to Residential Junior Colleges from this year. This will enlarge the access of S.C. boys and girls to higher education.

63. Where tribals are concerned, we notice with concern that the health and educational status of the tribals living in the Scheduled areas of the State is significantly lower when compared to the rest of the society. With a view to improving the quality of education and health care, an IFAD assisted education and health project is under implementation in the ITDA areas of Seethampet, Parvathipuram, Paderu and Rampachodavaram. The educational project is intended to achieve universalisation of elementary education in the project area, while the health project aims at improving the delivery of health services with special emphasis on mother and child care. With a view to fulfilling Government's commitment to filling up the backlog S.T. vacancies in Government services, orders have since been issued so that 2,000 teacher posts can be filled up with tribal candidates. Further, in order to promote higher education among tribals, Government have upgraded 12 Scheduled Tribe Residential Schools to Junior Colleges.

BACKWARD CLASS WELFARE

64. Towards the accelerated development of backward classes, several policy initiatives have been taken.

65. Steps for educational advancement include reservation of 1/3 post-matric scholarships for backward class girls; conversion of backward classes welfare hostels into residential schools in a phased manner; sanction of at least one junior college hostel for backward classes girls in each district and establishment of pre-examination coaching centres in each district to enable the backward classes students prepare for competitive examinations.

66. Government have decided to introduce the carry forward principle in implementing the rule of reservation in public services on par with scheduled castes and scheduled tribes. In order to implement the rule of reservation effectively, Government have also decided to amend the Andhra Pradesh Commission for Backward Classes Act to empower the Commission to inquire into specific complaints of violation of the rule of reservations.

67. Government have enhanced the mess charges to the hostel boarders from Rs. 150 to Rs. 210 per month and the incentive award for inter-caste marriages among backward classes from Rs. 3,000 to Rs. 5,000 per couple. Government have also enhanced the income limit from Rs. 12,000 per annum to Rs. 15,000 per annum for pre-matric courses and to Rs. 18,000 per annum for sanction of post-matric scholarships

for all general courses and to Rs. 24,000 per annum in respect of professional and higher technical courses.

68. For accelerated poverty alleviation among backward classes, the income limit for eligibility of financial assistance has been raised from Rs. 6,000 to Rs. 11,000. Similarly, the maximum limit of margin money has been increased from Rs. 5,000 to Rs. 10,000.

69. To help small and marginal backward classes farmers in the rural areas, a scheme of 10,000 irrigation borewells with an outlay of Rs. 50 crores has been taken up from the current financial year with assistance from the National Backward Classes Finance and Development Corporation.

70. Government will launch a massive economic development programme for the traditional occupational groups such as fishermen, washermen, nai-brahmins, weavers, toddy tappers, potters, viswakarmas etc. with an outlay of Rs. 148 crores to benefit 1,31,500 families over a period of two years commencing from the current financial year, with subsidy of Rs. 35 crores, margin money of Rs. 28 crores and loan component of Rs. 68 crores. We have sought support from the National Backward Class Finance Corporation for this purpose.

MINORITIES WELFARE

71. Our Government is deeply sensitive to the fact that minorities in general, and their women in particular, are trapped in the vicious circle of illiteracy, unemployment and economic backwardness. We did not make much headway in promoting minorities welfare in the past as our efforts were piecemeal and adhoc. Our Government have announced a comprehensive minority welfare policy based on the lessons of experience and aimed at bringing minorities into the mainstream of society. The policy aims at removal of illiteracy and backwardness, promotion of cultural heritage, removal of the sense of discrimination and providing them access to the development programmes administered by the Government.

72. Several initiatives have already been launched. Orders have been issued extending non-statutory educational benefits and economic support schemes to the minorities. A Committee of Secretaries has been constituted to review all Government orders in respect of minority educational institutions. 300 additional posts of urdu teachers have been sanctioned. A Commissionerate of Minorities has been established and District Minority Welfare Officers have been positioned in 8 districts. Funds have been provided for the construction of Urdu Bhavan-cum-Community Centre and a Haj house in Hyderabad. 10 per cent of the houses and house sites under the weaker section housing programmes have been earmarked for minorities. Proportionate amounts are to be earmarked for minorities under select anti-poverty programmes. Pre-examination coaching has been provided to eligible candidates in

order to fill up 750 vacancies of Urdu teachers. Parallel Urdu schools have been established in the DIETs of Mahaboobnagar and Nalgonda districts. Reconciliation of records relating wakf property is under progress. Government have already presented a draft bill to amend the Official Language Act declaring Urdu as the second language in 8 districts identified on the basis of the size of minority population. Similarly, a draft bill to accord statutory status and powers to the A.P. Minorities Commission is in final stage.

73. It is Government's endeavour to extend and diversify many of these initiatives. Towards this end, the budget for the minorities welfare department has been stepped up from Rs. 4.81 crores last year to Rs. 24.81 crores during the current year. Of this, an amount of Rs. 12.50 crore would be allocated to the Minorities Finance Corporation to be extended as margin money loans to enterprises promoted by minorities. The budget earmarks over Rs. 6 crore for the construction and development of wakf properties, Rs. 2 crore for the construction of Community Centres (Shadikhanas) at various locations, Rs. 1 crore each for expansion of non-statutory benefits to minorities and for the integrated development of minorities in the old city of Hyderabad, Rs. 81 lakhs for the constitution of the Madarsa Education Board and Rs. 50 lakhs towards grant-in-aid to institutions working towards the cultural development of minorities.

74. Government have also initiated action towards improvement of infrastructure in the existing Urdu medium schools, establishment of three new Urdu medium residential schools, upgrading the 4 existing residential schools to junior colleges, providing nomination to Urdu speaking person on the Official Language Commission and recommending a suitable site around Hyderabad for the establishment of the National Urdu University.

EDUCATION

75. Access, retention and minimum levels of achievement are the three most important pillars of our education campaign. Andhra Pradesh is educationally backward with 25 per cent of the children in the school going age still outside the school network and with a drop out rate as high as 40 per cent among girls and children of scheduled castes and tribes. Removing illiteracy, Hon'ble members will agree, is the single most important input for achieving sustained development. Towards this end, we need to bring about a paradigm shift in our education policy involving the communities much more intensively in the education campaign. We need to balance our infrastructure and facilities ensuring that every village/ community has a primary school and that every child who completes primary education has access to a high school. We need to pay particular attention to the girl child as female literacy has enormous long term spin off effects.

76. We also need to strengthen the school infrastructure by providing additional teachers and additional school rooms. We also need to improve our monitoring and delivery systems. As a major effort in this direction, a school census register has been opened to record the number of school going and non-school going children. Teachers have been made strictly accountable for the enrolment and retention of children.

77. Other initiatives underway to enhance the quality and reach of primary education include distribution of free text books up to Class V, positioning of additional teachers, training of teachers in human resource development, continuation of non-formal educational centers, provision of mid-day meal under the national programme for nutritional support and environmental orientation to school education. In a further effort towards universalisation of primary education, the district primary education programme is being implemented with effect from this year with assistance from the British ODA in Kurnool, Warangal, Vizianagaram and Nellore Districts.

78. The special grants provided by the Tenth Finance Commission will help us give a positive bias to the education of girls. Specific schemes to be implemented with these funds include provisions of drinking water facilities for primary and upper primary schools and toilet facilities for girls in upper primary schools. The adult education campaign is being continued with renewed vigour. It is proposed to cover 8 districts during the current year under the continuing education programme to consolidate the gains made earlier and to extend adult literacy levels further. The Government is also working out the modalities of an alternative system of education by coordinating literacy, non-formal education and the open school system.

79. In the higher education sector, emphasis will be on quality improvement. Institutions requiring special attention as also centers of excellence will be identified on the basis of their performance. While Government will encourage private initiative and investment in the higher education sector, checks and balances will be built in so as not to compromise on quality and standards. The World Bank assisted programmes for politechnic is under active implementation. It includes, among other components, setting up of residential polytechnics for girls. Course offerings and course contents in the polytechnics will be carefully monitored to match with emerging job opportunities and market demand. Universities and institutions of higher education will be encouraged to mobilize resources from outside the Government without, however, reducing the current levels of Government's support.

MEDICAL AND HEALTH

80. The much celebrated East Asian miracle owes its making, in a large measure, to emphasis on primary health care and primary education. An Indian miracle of similar

dimension would need, at the minimum, a commitment to earmark 6 per cent of the GDP to each of these two crucial sectors.

81. During the Conference of Chief Ministers on 'Basic Minimum Services' convened by the Central Government last month, our Chief Minister exhorted the Centre to substantially step up support to the States for investment in the health and education sectors. We estimate that an amount of Rs. 600 crores is required to meet the minimum norms of health care. Pending substantial step up of central support, Government have been endeavouring to establish new PHCs by pooling funds from the Minimum Needs Programme and the Employment Assurance Scheme.

82. In the secondary health care sector, the World Bank assisted First Referral Health System Project, with an outlay of Rs. 608 crores, is under active implementation. The project aims at improvement of both of physical and clinical infrastructure in district and area hospitals.

83. Government are determined to ensure the presence of doctors and availability of drugs and medicines in all its hospitals and health centres. Recruitment of doctors to fill the existing vacancies is actively under way. Monitoring and supervision systems are being strengthened to ensure that doctors attend to the health centres regularly.

FAMILY WELFARE

84. Population control continues to be a formidable challenge demanding urgent, concerted and sustained action. In the 1951 census, although Andhra Pradesh had almost the same population size (31 million) as Tamilnadu (30 million), the difference in the population size between the two states had increased to 11 million in the 1991 census: Andhra Pradesh with a population of 66.5 million and Tamilnadu with a population of 55.8 million. Although Andhra Pradesh has achieved decline in fertility to some extent in recent years, notwithstanding low female literacy and high infant and child mortality, the State is not as favourably placed as its neighbouring states in terms of population stabilisation. In fact, Andhra Pradesh has experienced the most rapid population growth amongst the four southern states during the decade 1981 to 1991.

85. Like every endeavour requiring social change, population control programmes depend on the support of the community for their success. In order to enlist the support and participation of the community, we should consider shifting from individual incentives to community incentives for best village, best mandal and best district on the basis of performance indicators under family welfare and female literacy. At the Delhi meeting of the Chief Ministers on 'Basic Minimum Services' last month that I referred to earlier, we made a strong plea for earmarking a percentage of funds under JRY and

EAS to be given as incentives to communities and villages for performance under family welfare health and education. It was suggested that these funds should be an additionality under JRY to the rewarded villages to be used for building community assets.

86. The World Bank aided India Population Project No. VI covering rural areas of the State and No. VIII covering the Municipal Corporation of Hyderabad are under active implementation. Under these projects, primary health training infrastructure is being expanded and its quality is being enhanced so as to effectively deliver an intergrated package of primary health and family welfare services. Government of India sanctioned an additional amount of Rs. 24 crores under the IPP.VI Project in recognition of the effective and efficient project implementation.

87. Starting next year, the Central Government is planning to implement the Reproductive Health approach, aimed at shifting the promotion of family planning to the broader context of reproductive health, particularly those reproductive health concerns affecting women. Alur Mandal in Kurnool District has been selected for implementing a pilot project to test reproductive and child health (RCH) interventions.

HOUSING

88. The achievements of the Government in providing shelter to the poor have received national acclaim. It is with a deep sense of achievement that I inform this House that of the total of 61 lakh houses for weaker sections built in the country, Andhra Pradesh accounts for as many as 21 lakh houses. Last year a record performance was achieved by building more than 3.3 lakh houses in the urban and rural areas for the weaker sections. During the current housing year from July to June the Government has programmed for construction of 7 lakh houses in all, of which the fresh programme will be 4 lakh houses in the rural areas and 1 lakh houses in the urban areas for the weaker sections with a financial outlay of Rs. 617.73 crores. Apart from the normal subsidy of Rs. 4,750 and Rs. 1,000 per house in the rural and urban areas respectively, an additional subsidy of Rs. 1,000 is being sanctioned for houses coming up in difficult and hilly terrain where strengthening of foundations is essential.

89. It is proposed to raise the eligibility criterion under the housing programme from the present income level of Rs. 6,000 to Rs. 11,000 to bring it at par with the eligibility criterion under other anti-poverty programmes. Government is prepared to make available the required state share to execute at least one lakh houses in the rural areas under the Indira Awas Yojana Scheme.

90. Our housing programme is not only the largest and best implemented in the country, but is also noted for the application of cost-effective technologies which have

reduced the construction cost by at least 20 per cent, besides improving the efficiency of utilization of resources and protection of environment. I am particularly happy to inform this House that the Nirvithi Kendra at Anantapur district has won a prize in the national competition conducted by the HUDCO in 1995-96.

RURAL WATER SUPPLY

91. As per the 1994 revalidated survey, 44,033 habitations have been identified as fully covered by safe drinking water leaving 4,055 uncovered and 19,596 of partly covered habitations. Over the last 2 years we have been able to cover all the 4,055 uncovered habitations and also 1,819 partly covered habitations with safe drinking water. There are presently 11,997 works under way involving an outlay of Rs. 370 crores to provide safe drinking water. Besides, there are 26 ongoing projects for tackling flouride or brackish water effected quality problems. In addition, we have sought approval of the Government of India for launching 17 comprehensive water supply schemes in 2,400 habitations involving an investment of Rs. 627 crores. We plan to cover the remaining habitations also in a time bound manner.

92. Maintenance of the existing water supply systems is as important as creation of new ones. At present, maintenance of hand pumps and comprehensive water schemes is being attended to by the Government whereas individual PWS schemes are being maintained by the concerned Grama Panchayats. Government is examining the possibility of entrusting the maintenance of hand pumps also to the concerned Grama Panchayats. Similarly Government is considering the option of transferring the comprehensive water supply schemes to the concerned Mandal Parishads or Zilla Parishads for maintenance.

RURAL DEVELOPMENT

93. One of the major structural impediments of our economy is large scale migration of rural poor to urban areas resulting in urban squalor and poverty. Our Government's endeavour will be to arrest this trend by providing durable employment to the poor in rural areas itself, while at the same time providing them access to civic amenities and facilities of reasonable quality. Towards this end, Government will focus on improving the health and educational infrastructure in rural areas. Besides, rural industries, especially agro based industries, will be given a big thrust to generate gainful employment avenues in rural areas.

URBAN WATER SUPPLY

94. Drinking water supply in urban areas warrants equal priority and attention. The programme for the current year involves covering 12 towns under Master Plan Phase I Water Supply Scheme with the cost being shared by the Government and

the concerned Municipality, and 19 towns under Water Supply Scheme under Plan with the Government and Municipal resources being augmented by loans from the LIC. In addition Government have sanctioned 22 water supply schemes with an outlay of Rs. 236 crores, of which loan assistance from HUDCO will be Rs. 165 crores. Loan applications have been filed with HUDCO and are being actively canvassed.

95. Honourable members are aware that the Government is exploring several alternatives of getting 5.5 TMC of Krishna water to Hyderabad city by 2000 A.D. We are in the process of negotiating with private parties to build, own and operate the system. We are also keeping open the option of executing the work through the Metro Water Board for which external funding will be required in view of huge investment required.

96. Similarly we have made substantial progress in fixing up financial assistance for a comprehensive water and drainage scheme for the Visakhapatnam city with an investment of Rs. 40 crores with French aid. The Project is expected to be started this year. For the temple town of Tirupathi, where water scarcity has to be tackled immediately, we have launched a very big programme with an outlay of Rs. 55 crores.

RESOURCE MOBILISATION

97. Based on the feedback from the public and the valuable opinion of the members of this House in the last session, Government have taken certain measures towards fiscal adjustment I will briefly highlight them.

98. A turnover tax of 1 per cent will be levied on second and subsequent sales, excluding commodities covered by VAT and declared goods. This will net us Rs. 120 crores for a full year and Rs. 80 crores for the 8 months of the current year.

99. To arrest diversion of trade, especially on the sale of automobiles, an entry tax of 8 per cent will be levied on motor vehicles brought into the state from outside. This will make our trade competitive with neighbouring Tamilnadu and Karnataka. This measure will fetch Rs. 50 crores for a full year and Rs. 33 crores for 8 months of the current year. Like all Finance Ministers, I have also had to fall back on the sin taxes. We have decided to levy a luxury tax on tobacco which will yield Rs. 25 crores for a full year and Rs. 16 crores for the remaining 8 months of the current year.

100. Other measures aimed at rationalization of sales tax will net an additional Rs. 30 crores.

101. The revision of profession tax has been informed by the structure prevailing in other states. We have taken care to ensure that the revised structure is progressive so that the burden falls increasingly on the higher income groups. The

enhanced structure will yield Rs. 60 crores on an annual basis and Rs. 40 crores for the 8 mnths of the current year. This House will appreciate that almost all our local bodies have been handicapped by a severe resource constraint. 90 per cent of the profession tax will go to local bodies and we will mandate that this additional devolution should be spent on non-salary maintenance of existing assets.

102. One of the most hotly discussed issues in the white paper debate was the quantum of user charges to be collected for irrigation. Keeping in view the huge implicit subsidy involved, Government decided to index the levy per acre to the price of a 75 kg. bag of paddy, which at the current level is about Rs. 300. But, in deference to the representation of the farming community, Government have scaled it down by Rs. 50 and the highest slab will now be Rs. 250 per acre per crop. As I had indicated earlier, much of additional accretion under water rate will be ploughed back for the much needed maintenance of the irrigation systems. It is our intention to plough back as much as 40 per cent of the additional revenues for the maintenance of the branch canals, distributories and drains to be spent by farmers' committees. Based on the experience here, farmer participation will be deepened by allocating a larger share of revenue and entrusting the maintenance of the main canals also to them.

103. APSEB has also revised the tariff structure for all sectors. The most notable is the revision of tariff in the farm sector with fixed charges of Rs. 250 per HP up to 3 HP, Rs. 350 per HP for capacity between 3 and 5 HP and Rs. 450 per HP above 5 HP and below 10 HP. For capacities higher than 10 HP, the tariff was to be on a metered basis of 50 paise per unit subject to a minimum of Rs. 600 per HP per year. Again in deference to the representation of the farmers, Government have decided to scale down the charges by Rs. 50 per HP across the board in all slabs. Further, for capacities above 10 HP, the new charges will be Rs. 550 per HP. Government have also decided to defer the introduction of metered supply for capacities above 10 HP. The charges are Rs. 50 per HP lower in areas covered by DPAP and DDP.

104. It is not the Government's intention to pass on the entire burden of resources improvement of APSEB to farmers and consumers. Government have fixed a very strict target for better and more efficient management of revenue by the Electricity Board. The Chief Minister has directed the APSEB to mobilise atleast Rs. 250 crores through efficiency enhancement measures including plugging of loopholes and prevention of theft and pilferage of power.

105. The recent increase of administered price of petroleum products has unavoidably necessitated increase in the RTC fare structure to absorb the additional cost. We had to increase the fare by one paise per KM to offset the cost increase of Rs. 51 crore per annum. Honourable members will

please note that this is an extremely mild adjustment compared to fare revision in some of the other major states.

ADMINISTRATIVE APPARATUS

106. The task of development, as the honourable members, will appreciate is much more than designing schemes and providing resources for them. No enduring results can be achieved unless we complement it with an efficient delivery system. Government have launched several initiatives to tone up the quality of administration. First, Government will give greater thrust to decentralisation with appropriate delegation, autonomy and responsibility. Second, Government will exploit all the opportunities thrown open by emerging information technology. A massive exercise of computerisation is under way aimed at more efficient monitoring of the Government's programmes, schemes and services. Third, all Government employees will be subjected to a more detailed and more scientific performance appraisal so as to reward the efficient and competent and punish the recalcitrant and tardy. Lastly, we place great emphasis on providing a corruption free Government that is friendly, responsive and sensitive to people's needs and aspirations.

ACCOUNTS 1994-95

107. The final accounts for 1994-95 reveal a revenue deficit of Rs. 727.74 crores. After taking into account the transactions on capital as well as public accounts, the year closed with an overall deficit of Rs. 58.81 crores.

REVISED ESTIMATE 1995-96

108. Transactions as per the revised estimate of 1995-96 indicate a revenue deficit of Rs. 650.91 crores as against the budgeted estimate of a revenue deficit of Rs. 714.38 crores. The overall transactions of the year are estimated to result in a net surplus of Rs. 0.14 crores. After taking into account the opening balance of (-) Rs. 158.85 crores, the year end balance is estimated to be (-) Rs. 158.71 crores.

BUDGET ESTIMATE 1996-97

109. During the financial year 1996-97, we have programmed for an expenditure of Rs. 11,965.36 crores under Non-Plan and Rs. 2,988.77 crores under State Plan. This will result in a revenue deficit of Rs. 604.55 crores. After taking into account the overall transactions of the year, we will have a net deficit of Rs. 68.54 crores. With the opening balance of (-) Rs. 158.71 crores, the financial year is expected to end with a negative balance of Rs. 227.25 crores.

110. Before concluding, I would like to stress that this budget should be evaluated not merely by the size of the allocations, but by the approach and philosophy of our Government for a new economic order. Quality of programmes, honesty

of intent, transparency of action, sincerity of effort and people's involvement will be our guiding principles. I would also urge that we should keep politics out of development effort. We request the cooperation of all political parties in helping us in the gigantic task of development ahead of us.

iii. I thank the Honourable Members for their attention. I now commend the budget to this august House for approval.

// JAI HIND //

Mr. Deputy Speaker:- The House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. on Monday, the 26th August 1996.

(The House was adjourned at 1.00 p.m.)

6. ప్రభుత్వ బిల్లులు : 1. 1996, హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ (సవరణ) బిల్లు. . . 238
 * * (ప్రవేశపెట్టబడినది).
 2. 1996, హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ (సవరణ) బిల్లు. . . 238
 * * (ప్రవేశపెట్టబడినది)
7. జేరో. అవర్. . . 238
8. 1996-97 సంవత్సరమునకు బడ్జెట్. (సమర్పించబడినది). . . 255

**"Published under Rule 310 of the Rules of Procedure and Conduct of Business
in the Andhra Pradesh Legislative Assembly and printed at the Assembly Press,
Dhulia Chaudhary, Hyderabad"**